www.nv-online.info

На простор, на шырокі разлог
Выхадзі, мой народ, грамадою...
Якуб КОЛАС

Народная Воля

№ 76 (4225)

26 верасня 2017 г.
Выдаецца з ліпеня 1995 г.
на беларускай
і рускай мовах

Выдавец:
УП «Народная Воля».
Кошт — свабодны.

Да ўвагі!
Хто хоча набываць газету ў офісе рэдакцыі — чакаем!

ВІЗІТ

Брытанскі міністр наведвае Беларусь

*Сёння, 26 верасня, другі дзень візіту ў Беларусь брытанскага міністра па справах Еўропы і Амерыкі сэра **Алана Дункана**.*

Яго візіт прымеркаваны да 25-годдзя ўсталявання дыпламатычных адносін паміж краінамі.

“Візіт міністра дазволіць умацаваць адносіны паміж Вялікабрытаніяй і Беларуссю і зразумець, як сумесныя намаганні двух краін могуць спрыяць падтрыманню бяспекі і панікенню напружанасці ў рэгіёне, – *каментуюць візіт міністра ў амбасадзе Вялікабрытаніі ў Мінску*. – У Беларусі праходзяць сустрэчы на Мінскім працэсе для падтрымання перамір'я паміж Украінай і Расіяй. Візіт міністра таксама накіраваны на ўмацаванне эканамічнага развіцця і росквіту праз далейшую дэмакратызацыю і павышэнне якасці дзяржаўнага кіравання.

Вялікабрытанія – трэці па велічыні рынак для беларускага экспарту. Самымі галоўнымі таварамі, якія Беларусь экспартуе ў Вялікабрытанію, з'яўляюцца нафта і нафтапрадукты. Вялікабрытанія пастаўляе ў Беларусь абсталяванне і напоі”.

Перад візітам сэр Алан Дункан заявіў: «*Як першы міністр, які наведвае Беларусь з моманту атрымання ёю незалежнасці, я спадзяюся на далейшае ўмацаванне нашых адносін і перадаю найлепшыя пажаданні народу Беларусі.*

Беларусь знаходзіцца ў геаграфічным сэрцы Еўропы і адыгрывае важную ролю як у рэгіянальным, так і ў больш шырокім кантэксце. Я спадзяюся на плённую сустрэчу з прэзідэнтам Лукашэнкам і міністрам замежных спраў Макеем.

Мы таксама абмяркуем рэформы, якія адбываюцца ў сферы эканомікі, судовай сістэмы і выбарчага права, якія будуць спрыяць умацаванню дабрабыту і дэмакратыі ў Беларусі.

Я шчыра спадзяюся, што гэты візіт пракладзе шлях да глыбейшых і больш эфектыўных адносін у будучыні, якія будуць грунтавацца на ўзаемнай павазе і разуменні».

АФІЦЫЙНА

Кіраўнік Чачэнскай Рэспублікі Расійскай Федэрацыі Рамзан Кадыраў падкрэсліў цікавасць да развіцця супрацоўніцтва з Беларуссю

Пра гэта ён заявіў учора на сустрэчы з Аляксандрам Лукашэнкам.

“Я, можна сказаць, марыў пра асабістую сустрэчу з вамі. Бо ўсе гэтыя гады, як вы толькі што сказалі, мы адчувалі і адчуваем падтрымку. На Каўказе вас вельмі моцна паважаюць, любяць за вашу адназначную пазіцыю. За тое, што вы будуеце дзяржаву, абараняеце інтарэсы свайго народа на вышэйшым узроўні. Нам не абыякавая ваша краіна. І нашы краіны даўно звязваюць сяброўскія братэрскія адносіны», – сказаў Рамзан Кадыраў.

«У рэспубліцы як даведаліся, што я еду, усе – маладыя, старыя: «Бацьку вялікае прывітанне перадайце! Мы заўсёды адчуваем падтрымку, усе ягоныя выступленні слухаем». Таму я перадаю вам прывітанне ад нашых грамадзян – моладзі, старэйшын. Яны вельмі вас любяць і паважаюць», – сказаў Рамзан Кадыраў.

Лукашэнка сказаў, што рады сустрэчы з кіраўніком Чачні, што мае цёплыя пачуцці да Каўказа і даўно хацеў там пабываць.

«Дзякуй Богу, што даехалі, – сказаў Лукашэнка. – Спадзёмся, што Беларусь не чужая для вас зямля. Вельмі рады пазнаёміцца бліжэй, не завочна. Думаю, што вам спадабаецца ў Беларусі», – сказаў беларускі лідар і запрасіў Кадырава наведаць краіну не толькі ў рамках афіцыйнага візіту.

Пры гэтым ён падкрэсліў, што Беларусь ва ўсе часы была гасцінным домам для шматлікіх савецкіх народаў. Паводле слоў Лукашэнкі, гасціннасць з'яўляецца візітнай карткай Беларусі.

Ён адзначыў, што ў Беларусі пражывае шмат чачэнцаў. «У нас ніколі не было праблем. Гэта ўжо нашы чачэнцы», – сказаў кіраўнік дзяржавы і ўспомніў сітуацыю, калі польскі бок адмовіўся прыняць чачэнскіх мігрантаў і ім давялося нейкі час затрымацца ў Беларусі.

Паводле слоў прэзідэнта, беларускі бок аказаў дапамогу чачэнскім грамадзянам. І ўспомніў пра тое, што некаторыя чачэнскія сям'і тады назвалі нованароджаных хлопчыкаў Аляксандрамі.

ТЫМ ЧАСАМ

40-гадовага Кадырава абвінавачваюць у карупцыі, масавых парушэннях правоў чалавека, забойствах палітычных апанентаў і нават асабістым удзеле ў катаваннях людзей. Праваабаронцы сцвярджаюць, што ён фактычна пабудаваў у межах Чачні таталітарную дзяржаву.

ГАЗЕТА – ЧЫТАЧЫ

Каб пасля 1 кастрычніка нас стала болей

Ведаем, у даўнішніх прыхільнікаў “Народнай Волі” падпіска на газету афармлена да канца года. А вось каб чытацкая аўдыторыя пашыралася, парайм зайсці сёння ў паштовыя аддзяленні ці ў спецыялізаваныя пункты “Белсаюздруку” тым, для каго “Народная Воля” таксама можа стаць любімым выданнем.

26 верасня – апошні дзень падпіскі на газету “Народная Воля” на IV квартал 2017 года. Не спазніцеся! І ужо 1 кастрычніка яна стане лепшым вашым сябрам.

Вы – з “Народнай Воляй”, “Народная Воля” – з Вамі!

СКАЗАНО!

Владимир МАКЕЙ,
министр иностранных дел Республики Беларусь:

– Мы предлагаем, чтобы ключевые глобальные игроки, прежде всего Китай, Россия, США, государства Европейского Союза, начали диалог о стратегическом видении новых конструктивных отношений. Беларусь со своей стороны готова предоставить площадку для процесса. Мы готовы выполнить эту задачу так же ответственно, как Беларусь это делает на протяжении последних лет в рамках усилий по урегулированию кризиса в Украине. Минск готов стать мостом, связывающим старое с еще не родившимся.

(Из выступления на сессии Генеральной Ассамблеи ООН.)

ГУЧНАЯ СПРАВА

Міраслаў ЛАЗОЎСКІ: «Пакуль зацішша...»

Следчы камітэт працягнуў тэрмін расследавання па “справе патрыётаў”. Адзін з яе фігурантаў распавёў “Народнай Волі” пра тое, ці ёсць зрухі ў расследаванні.

Нагадаем: затрыманні пачаліся пасля заявы Аляксандра Лукашэнкі 21 сакавіка гэтага года, што ў Беларусі “*затрымалі дзясяткі баевікоў*”, якія “*трэніраваліся ў лагерах са зброяй*”. Цягам некалькіх дзён стала вядома пра 35 затрыманых. Спачатку паведамлялася, што справа вядзецца аб “падрыхтоўцы масавых беспарадкаў” (ч.3 арт.293 КК), пазней з'явілася абвінавачанне ў “стварэнні незаконнага ўзброенага фарміравання і ўдзеле ў ім” (арт.287 КК).

У чэрвені справа была перададзена ў Следчы камітэт Рэспублікі Беларусь. Фігуранты справы выпусцілі на волю, 30 чэрвеня з ізалятара выйшаў апошні зняволены – колішні кіраўнік “Белага легіёна” **Міраслаў ЛАЗОЎСКІ.**

– Гэта прадказальна, што тэрмін расследавання працягнуты, – кажа ён. – Цалкам верагодна, што справа ўвогуле можа “завіснуць” на нявызначаны тэрмін, хаця нешта дакладна прагназаваць досыць складана. Асабіста мяне следчыя зараз не выклікаюць, няма ніякай інфармацыі. Калі ідзе нейкі працэс, то можна нешта прагназаваць, але ж у нашым выпадку – зацішша.

– З аднаго боку, зацішша, а з іншага – крымінальная справа нікуды ж не знікла...

– Безумоўна, заставацца “пад следствам” увесь час не вельмі прыемна, але, на мой погляд, “хуткі варыянт” развіцця падзей меў бы для нас больш негатыўныя наступствы.

– Не так даўно вашага адваката Ганну Бахціну пазбавілі ліцэнзіі. Хто вас зараз абараняе?

– Пакуль я застаюся без адваката. І знайсці новага з улікам той сітуацыі, што склалася з Бахцінай, як разумееце, не так проста. Сітуацыя з ёй наогул выглядае дзіўнай, бо пазбавілі ліцэнзіі чалавека, у якога каля 40 гадоў юрыдычнага стажу. Мінуст кажа, што, маўляў, у яе недастатковая кваліфікацыя, нейкія там памылкі дапускала... Смех! Я адно магу сказаць: Ганна Віктараўна – гэта прафесіянал з вялікай літары. Таму можна толькі выказваць версіі і здагадкі, адкуль вушы растуць на ўсёй гэтай гісторыі. Бахціна ж не першы раз удзельнічае ў справах з палітычным адценнем.

– А як вы можаце пракаментаваць той факт, што заменена следчая група па «справе патрыётаў»?

– Я ведаю, што два былыя начальнікі гэтай групы звольніліся з органаў. Быццам бы пайшлі на пенсію. Тут цікавыя супадзенні. Спачатку Бахціну пазбаўляюць ліцэнзіі, затым раптам трапляюць пад “аптымізацыю” два кіраўнікі следчай групы, якая займалася справай “Белага легіёна”. З аднаго боку, паміж усім гэтым няма ніякай сувязі. А з іншага – тут ужо ўзнікаюць нагоды для розных думак. Час пакажа, ці было гэта простым супадзеннем...

Алесь СВЯТЛАНІЧ.

ЖЫЦЦЁ ЯК ЯНО ЁСЦЬ

У паліклініках Гомельскай вобласці пацыенты чакаюць прыёму ва ўрача да трох тыдняў

А чэргі на абследаванне – да трох месяцаў.

Камітэт дзяржаўнага кантролю Гомельскай вобласці правёў комплексную праверку якасці і даступнасці медыцынскай дапамогі ва ўстановах аховы здароўя Гомеля, Добруша, Мазыра і Светлагорска.

Паводле яе вынікаў, кантралёры прыйшлі да высновы, што «*існая арганізацыя працы паліклінік рэгіёна не забяспечвала ў поўнай меры права грамадзян на даступнае медыцынскае абслугоўванне, што выклікала абгрунтаваныя скаргі насельніцтва, пры гэтым наяўныя рэзервы для павышэння эфектыўнасці такой працы не былі задзейнічаны*».

Як паведамляе КДК Гомельскай вобласці, усе правераныя ўстановы не былі ў дастатковай ступені ўкамплектаваны вузкімі спецыялістамі і ўчастковымі тэрапеўтамі, як следства – грамадзяне не мелі магчымасці трапіць на прыём да ўрача ў дзень звароту. Час чакання прыёму ва ўрача ў асобных выпадках даходзіў да трох тыдняў!

Яшчэ больш абмяжоўвала своечасовасць меддапамогі практыка запісу да ўрача-спецыяліста толькі паводле накіравання тэрапеўта, у выніку чаго пацыенты вымушаны былі звяртацца ў паліклініку па некалькі разоў і чакаць прыёму ўрача да двух тыдняў.

Устаноўлены шматлікія факты нерацыянальнага выкарыстання медыцынскага абсталявання і нераўнамернай яго загрузкі, што правакавала наяўнасць значных чэргаў (ад двух тыдняў да трох месяцаў) у адных структурных падраздзяленнях паліклінік пры іх адсутнасці ў іншых.

У сувязі з незабеспячэннем паліклінічнымі ўстановамі Гомеля рацыянальнага выкарыстання лабараторнага абсталявання была знiжана даступнасць правядзення біяхімічных даследаванняў (аналізаў) і даследаванняў гармонаў шчытападобнай залозы. У сярэднім чарга на аналізы складала ад двух да чатырох тыдняў.

ПА-ЗА ГУЛЬНЁЙ

Навошта футбаліст закапаў у лесе долары?

Учора ў судзе Першамайскага раёна Мінска пачаўся разгляд справы аб дамоўных матчах, якія былі выяўлены ў беларускім футболе ў мінулым годзе.

Былы футбаліст Юрый Сыраквашка, напрыклад, распавёў, што асабіста ён атрымаў ад “арганізатара” за неабходны вынік 2 тысячы долараў. Але затым... згубіў “зялёныя”:

«Па дарозе дадому на аўтамабілі ўбачыў, што затрымліваюць футбалістаў «Ашмянаў». Запанікаваў, разумеючы, што ў мяне на руках грошы. Іх у выніку закапаў у лесе. Чаму падчас следчых мерапрыемстваў пра іх не ўспамінаў? Забыўся. Не думаў тады пра нейкія грошы, пра нейкія выгоды. Нават не памятаю ні месца, ні кіламетр, дзе пакінуў гэтую суму».

Усяго ў справе фігуруюць больш за 20 чалавек, у спісе абвінавачаных – пятнаццаць.

Размова ідзе пра пяць дамоўленых матчаў.

Сяргей НІКАНОРАЎ.

З ПЕРШЫХ ВУСНАЎ

Беларускія вучоныя заслугоўваюць Нобелеўскай прэміі

*Атрымаць прэстыжную прэмію беларускім навукоўцам перашкаджае толькі сціпласць. Такое меркаванне днямі выказаў старшыня прэзідыума Нацыянальнай акадэміі навук **Уладзімір Гусакоў**.*

“*Чаму да гэтага часу ў Акадэміі навук не было нобелеўскіх лаўрэатаў, дык гэта з-за сціпласці беларусаў, а не таму, што ў нас няма работ аналагічных і раўназначных*, – упэўнены Гусакоў, цытату якога перадае БелаПАН. – *Калі мы аналізуем працы, якія прайшлі, то бачым, што ў нас ёсць значна лепшыя і мацнейшыя*”.

Як падкрэсліў Гусакоў, беларусы ганарацца тым, што лаўрэатам Нобелеўскай прэміі па фізіцы ў 2000 годзе стаў іх суайчыннік – ураджэнец Чашнікаў Віцебскай вобласці **Жарэс Алфёраў**, але «*трэба, каб было больш беларусаў – лаўрэатаў прэміі*».

“*Таму цяпер мы ставім задачу – адкінуць лішнюю сціпласць і ўдзельнічаць нароўні з прэтэндэнтамі з іншых краін. Па распрацоўках беларускія навукоўцы не саступаюць замежным... Трэба фарміраваць дакументы і заяўляць пра сябе ў поўны голас. Там цэлая працэдура, па якой трэба заручыцца падтрымкай розных супольнасцяў. Працэсі ўсе этапы вельмі складана, але гэта трэба рабіць*”, – падсумаваў кіраўнік НАН.

У 2015 годзе лаўрэатам Нобелеўскай прэміі па літаратуры стала беларуская пісьменніца **Святлана Алексіевіч**. Нобелеўскі камітэт прысудзіў ёй прэмію за «шматгалосае гучанне прозы і ўвекавечанне пакуты і мужнасці». Медаль і дыплом нобелеўскага лаўрэата Алексіевіч атрымала з рук караля Швецыі Карла XVI Густава 10 снежня на ўрачыстай цырымоніі ў Стакгольме.

ПАД ГРАДУСАМ

Замаразкі ідуць!

У апошні тыдзень верасня ў Беларусі захаваецца яснае надвор'е, ападкі малаверагодныя, аднак тэмпература будзе паступова паніжацца, і ў другой палове тыдня ў асобных раёнах краіны чакаюцца начныя замаразкі, паведамляе Белгідрамет.

У сераду ***27 верасня*** таксама без ападкаў, але стане халаднейшай, тэмпература паветра ўначы апусціцца да +2...+9°С, днём складзе +12...+18°С.

У чацвер ***28 верасня*** істотных ападкаў не чакаецца, аднак пачне паступаць больш халоднае і вільготнае паветра, таму ўначы і раніцай месцамі чакаецца слабы туман. Тэмпература паветра ў ранішнія гадзіны панізіцца да +2...+7°С, у асобных раёнах краіны чакаюцца слабыя замаразкі да 0...-2°С; тэмпература днём не перавысіць +9...+16°С.

У пятніцу ***29 верасня*** пераважна без ападкаў. Ноччу і раніцай месцамі слабы туман. Тэмпература паветра ўначы складзе +1...+7°С, месцамі чакаюцца замаразкі да 0...-3°С, тэмпература днём +9...+16°С.

СКАНДАЛ

У Камбоджы затрымалі беларусаў, якія хаваліся там ад крымінальнага пераследу

Навіну паведаміла Міністэрства замежных спраў Беларусі на сваёй старонцы ў сацыяльнай сетцы “Фэйсбук”.

“*Здавалася б, дзе лепш схавацца ад правасуддзя, напракудзіўшы ў Мінску, чым у Камбоджы? У каралеўстве цёпла, гасцінна, а галоўнае – далёка. Прычым не толькі ад роднай міліцыі, але нават ад беларускага пасольства. Да найбліжэйшага, у Ханоі, 1300 км*, – гаворыцца ў паведамленні. – *Але ў выніку грамадзяне, якія хаваліся ад крымінальнага пераследу і знаходзяцца ў міжнародным вышуку па каналах Інтэрпола, былі затрыманы і дастаўлены з Камбоджы цераз Тайланд у Расію. Прычым нават без міліцэйскага суправаджэння. Думаеце, сюжэт дэтэктыўнага рамана? Зусім не. Праца беларускай дыпламатыі*”.

“Дыпламатамі беларускага пасольства ў В'етнаме была прадумана і рэалізавана схема па іх дэпартацыі і “бескантактавым” праводжанні ў Беларусь, – *расказалі ў МЗС*. – Дзякуючы пралічаным і прафесійным дзеянням пасольства, добрым кантактам з праваахоўнымі органамі шэрагу краін, ні адлегласць, ні адсутнасць суправаджэння, ні нават спроба ўцёкаў з аэрапорта Бангкока ў Фінляндыю не сталі на шляху правасуддзя. Хутка падазроных чакаюць у Беларусі. Ужо з канвоем”.

Народная Воля http://www.nv-online.info
26 ВЕРАСНЯ 2017 г.

100 РАДКОЎ МІХАСЯ СКОБЛЫ

Падзяка Леніну

Тры гады таму на сонечна-сланечнікавай Чаркашчыне мне давялося назіраць, як падаў з п'едэстала чарговы Ленін. Украіна размашыста адзначала 200-годдзе Шаўчэнкі, хоць з-за вайны на ўсходзе паўсюль на скрыжаваннях дарог сталі бронетранспарцёры і ўзброеныя салдаты. У райцэнтры Сафіеўка, куды прыехала з выступам наша пісьменніцкая брыгада, і адбылося тое, што мы ўбачылі пазней. Здаралася ўсё надзвычай будзённа – пад'ехаў трактар, зачапіў тросам, і зроблены з нейкага нетрывалага матэрыялу правадыр проста разваліўся на часткі. Ніхто, дарэчы, не скакаў ад радасці на яго парэштках.

Усяго на Украіне за кароткі час было знесена 2389 помнікаў Леніну. Такім чынам украінцы канчаткова развіталіся са сваім савецкім мінулым. Вядома ж, той ленінапад быў прысвечаны падзеям у Данбасе, куды раптам, як нявызнаны мядзведзь з падварушанай бярлогі, нахрапіста палез "русскій мір".

Украінскіх сяброў тады ў Чаркасах цікавіла, а наколькі ў Беларусі заўважная савецкая спадчына на вуліцах і плошчах? Не толькі заўважная, казаў я, а па-ранейшаму дамінуе над наваколлем, займае цэнтральныя праспекты і выглядае з усіх закуткоў. І ў якасці прыкладу прыводзіў слаўны сваім "Славянскім базарам" горад Віцебск, дзе ў наяўнасці пяць вуліц Сацыялістычных, тры Кастрычніцкія, пяць імя ленінскага паплечніка Якава Свярдлова і аж дзесяць (!) – жонкі Леніна Надзеі Крупскай. Зразумела, і сам Уладзімір Ільіч нікуды не знік ні ў Віцебску, ні ў Мінску, ні ў астатніх гарадах і мястэчках Беларусі.

Украінцы спачувальна ківалі галовамі, а я ім і сапраўды не мог растлумачыць, якую ролю выконваюць у нас сотні Леніных на п'едэсталах. За савецкім часам было ўсё проста: манументальная прапаганда з'яўлялася надзейным звяном у агульным ідэалагічным ланцугу. "Мы прыйшлі ў дзіцячы сад – бачым Леніна пагляд", кучаравы Валодзя Ульянаў на акцябрацкай зорачцы, ленінскі камсамол, ачолены вернымі ленінцамі партыя, у БДУ нават спецкурс адмысловы чытаўся – беларуская Лениніяна…

Цяпер жа ўсё гэта няма, ланцуг не замыкаецца, і Ленін на манументах без падсілкаванай ідэалагічнай энергіі заўважна змізарнелі. Як выглядае (асабліва гэта прыкметна ў райцэнтрах), пазбавілі іх не толькі ідэалагічнай падтрымкі, але і фінансавання. І вось стаяць яны, нікому не патрэбныя, як выстаўленыя на вуліцу рэчы ў чаканні старызніка. Там абліцаваная плітка адвалілася, там адбітую руку так-сяк прыладзілі, там стаіць Ільіч у птушыным памёце, і не спяшаюцца камунальнікі яго адмываць.

У мяне ў роднай Зэльве Ленін ну проста з апошніх сіл трымаецца. Не, з пастамента ніхто не спіхвае, проста адразу за правадыром усталявалі помнік жарабцу – як сімвалу штогадовага Зэльвенскага кірмашу. Конь жарабя тое запатрабаванне, – Ленін – не. І дзеці на тым гарэзлівым скакуну фатаграфуюцца, і вяселлі вакол яго карагоды водзяць (маладыя з маладою мусяць абавязкова за хвост патрымацца – ён аж блішчыць). Думаецца, не крыўдна Уладзіміру Ільічу? Вядома ж, крыўдна. Здаецца, яшчэ пара-тройка картэжаў міма праедзе, і тупне ён даўно стаптаным чаравікам, каб аніяк вокны ў выканкаме насупраць задрыжалі. Толькі не вельмі тупнеш, калі ты помнік. Паставілі і стой. Як пісаў добры савецкі паэт, беларус з паходжання, Яраслаў Смелякоў: "Приснилось мне, что я чугунным стал, мне двигаться мешает пьедестал".

Думаю, незайздросна доля не толькі ў зэльвенскага Леніна. Вунь у Ашмянах Уладзіміра Ільіча з цэнтральнай плошчы акуратна пераставілі ў менш ганаровае месца. У Навагрудку – зусім прыбралі. У Полацку ў Леніна ў падсуседзях Сімяон Полацкі апынуўся, які ўжо прэтэндуе на ўсю навакольную тэрыторыю. А ў Гродне з-пад Леніна ягоную ж плошчу забралі – і цяпер былы правадыр стаіць на пляцы Тызенгаўза…

Здавалася б, калі час гэтых помнікаў мінуў, калі яны ну аніяк не ўпісваюцца ў палітычны і гістарычны кантэкст, дык чаму іх паўсюль не прыбраць, вызваліўшы месца для помнікаў героям беларускай гісторыі? Як гэта без лішняй валтузні зрабілі ў тых жа нашых суседзяў-украінцаў. Прыехаўшы сёлета ў Кіеў, я аніяк вачам не паверыў – зусім побач на Хрышчацыку ўжо бронзавы стаіць!

Дык у Кіеве і Зэльве Караткевіч стаіць, а ў Мінску – і не стаіць, і не сядзіць, хоць у ўкраінскай сталіцы ён толькі вучыўся, а ў беларускай жыў і ўсе свае шэдэўры напісаў.

Слаўны горад Кіеў… Загадкавы горад Мінск…

Зрэшты, чаму толькі сталіца Мінск загадкавы?

Прыехалі мы неяк пісьменніцкай грамадой у вёску Цімкавічы, памятаючы тым, што там Кузьма Чорны нарадзіўся. Удзячныя землякі ставілі там музей, каля якога ні з пушча ні з поля ўзвялі бюст Леніна. Выступаючы каля музея, я і сказаў пра тое недарэчнае суседства, жартам прапанаваўшы выкарыстаць Леніна як культурную нарыхтоўку пад будучы бюст Чорнаму… Пасля мерапрыемства цімкаўцы ахвочна мяне сустрэлі і ледзь не пабілі. Маўляў, не чапай Леніна. Быццам той Ленін найбліжэй сябрам Кузьме Чорнаму і хросным бацькам усім цімкаўцам быў…

І ўсё ж рана ці позна помнікі Леніну і іхнім паплечнікам будуць дэмантаваныя. А іх ва ўсёй Беларусі – сотні. Куды іх падзець? Можна ўзяць прыклад з літоўцаў. Сваіх Леніных (Сталіных і г.д.) яны звезлі ў адно месца пад Друскінінкам, утварыўшы парк скульптур савецкага перыяду. Гэткі ж парк можна зрабіць і ў Беларусі – дзе-небудзь пры аўтастрадзе М1. Я нават ведаю, як зрабіць, каб ён прыносіў грошы – гэта самая сумная з гледзішча турыстычных аб'ектаў дарога ў Еўропу. Аднаго жалезнага зубра па-над Баранавічамі мала. Заязджалі б сабе ў парк замежныя еўрапейцы, пакідаючы свае еўра ў беларускім бюджэце. Па-мойму, прыбыткова вырас бы, не горшы за Лінію Сталіна.

Прызнаюся, захацеў бы ў той парк-музей і я. Не з настальгіі, а каб адведаць таго Леніна, які стаяў доўгі час каля Дома ўрада. О, той Ленін незабыўны і варты нашай увагі. Ён зберог ад бальшавіцкага пераследу дарэформавы беларускі правапіс. Калі падысці да помніка бліжэй, то можна прачытаць надпіс: "Урад, пад сцягам Леніна да перамогі камунізму!". Мяккі знак, выгнаны з нашай мовы русіфікатарамі ў зямочных 30-х гадах, перажыў усе рэпрэсіі на ленінскім манументе пад крысом ленінскага паліто.

І за гэта таму Леніну я абавязкова выказаў бы падзяку.

НУ І НУ!

15-гадовая светлагорская школьніца зламала скіўцу 25-гадоваму кавалеру

Дзяўчына даведалася, што хлопец яе падманваў – яму не 16 гадоў, а 25. Маладыя людзі эмацыянальна высветлілі адносіны, пасля чаго дзяўчына заявіла, што не жадае працягваць знаёмства.

Аднак хлопец не здаваўся: ён тэлефанаваў ёй, праз агульных знаёмых прызначаў сустрэчы. Маці дзяўчыны нават пісала заяву ў міліцыю з просьбай абараніць яе дачку ад пераследу. Малады чалавек паабяцаў стрымліваць свае пачуцці.

Увечары 22 жніўня маладыя людзі сустрэліся ў раёне жылых дамоў мікрараёна "Першамайскі", каб яшчэ раз высветліць адносіны. Падчас сваркі хлопец схапіў дзяўчыну, а яна, вырываючыся, стукнула яго ў твар, пры гэтым зламаўшы скіўцу.

Пасля гэтага адрынуты кавалер напісаў заяву на школьніцу. Два тыдні таму Следчы камітэт пачаў крымінальную справу за наўмыснае прычыненне менш цяжкага цялеснага пашкоджання.

ПАДЛІЧЫЛІ…

Сярэдні заробак вырас на 17 рублёў

І «бруднымі» за жнівень склаў 844,4 рубля (каля 435 долараў), паведамляе Белстат.

У параўнанні з ліпенем заробак вырас на 16,9 рубля (827,5 рубля). У доларавым эквіваленце ў ліпені ён складаў 423 долары.

СІТУАЦЫЯ

Вольга Мікалайчык прадае дом, каб пагасіць штраф

Грамадская актывістка прадае дом, каб расплаціцца з судовымі выканаўцамі.

Нагадаем, за ўдзел у розных акцыях рэжысёра дакументальнага кіно **Вольгу Мікалайчык** неаднаразова штрафавалі, але тая адмаўлялася плаціць прынцыпова. У рэшце рэшт судовыя выканаўцы Першамайскага раёна Мінска наклалі арышт на яе прыватны дом.

– На мне "вісіць" з улікам летніх акцый 14.500 рублёў (крыху больш 7 тысяч долараў), – распавяла Вольга "Народнай Волі". – Плюс 10 працэнтаў накідваюць пені. На 5 тысяч долараў апісана і арыштавана маёмасць. Мама хацела перапісаць маёмасць на сябе, таму што яна сама ўсё купляла, але суд у гэтым адмовіў. Зараз сітуацыя такая, што кожны дзень могуць прыйсці судовыя приставы. Таму вырашыла прадаваць дом і ехаць на працу ў Кіеў. У Беларусі я не бачу для сябе перспектыў. Ва Украіне ўсё-такі працаваць больш вольна і цікава. Хаця на акцыі ў Мінск усё роўна буду прыязджаць, бо не збіраюся ў эміграцыю.

– Іншых варыянтаў расплаціцца са штрафамі няма?

– Дом трэба было прадаваць у любым выпадку, бо зімой там жыць практычна немагчыма, а грошай на рамонт няма. Я дзве зімы запар хварэла на запаленне лёгкіх. Дом і зямля ў цэнтры Мінска, таму, мяркую, праблем з продажам не будзе. Купім сабе больш таннае жыллё за горадам, а тыя грошы, што застануцца, якраз і пойдуць на аплату штрафаў.

– Зараз вам дазволены выезд за мяжу?

– Так, на гэты конт з судовымі прыставамі ёсць дамоўленасць. Мне сказалі так: "Дом мы вам дадзім прадаць, але забяром тую частку грошай, што вы павінны". Адпаведна на мяне не накладваліся ніякія абмежаванні на выезд за мяжу. Таму была вымушана пагадзіцца на такую прапанову.

Увогуле, я ведала, чым ахвяравала, калі выходзіла на вуліцу. І не трымаюся ні за гэтыя сцены, ні за мэблю. Я не буду прыніжацца, стаяць на каленях і прасіць. Кіну ім тыя грошы, і няхай ім будзе лягчэй.

– Можа быць, варта было аб'явіць збор сродкаў, і людзі дапамаглі б?

– Я не маю на гэта маральнага права. Ніхто не павінен плаціць за мяне, бо гэта быў мой выбар і мой шлях.

Віктар ШПАК.

СУПРАЦОЎНІЦТВА

Як Беларусь выкарыстае нямецкі вопыт?

27 верасня ў Мінску пройдзе Міжнародная канферэнцыя "Дзяржаўна-прыватнае партнёрства ў параўнанні: Германія і Беларусь – аналіз і рэкамендацыі", якую пад патранажам Пасольства ФРГ у Беларусі арганізоўваюць Нямецка-беларускі эканамічны клуб, юрыдычная кампанія Arzinger&Partner і Нацыянальнае агенцтва інвестыцый і прыватызацыі.

Наколькі важна супрацоўніцтва дзяржавы і бізнесу? Якіх сумесных праектаў варта чакаць у бліжэйшы час? Пра гэта ішла размова на прэс-канферэнцыі напярэдадні мерапрыемства…

Хаўсеп ВАСКАНЯН, старшыня праўлення Нямецка-беларускага эканамічнага клуба:

– У сферы дзяржаўна-прыватнага партнёрства мы бачым вялікі патэнцыял, і на міжнароднай канферэнцыі, якая адбудзецца, беларускія і нямецкія эксперты будуць вызначаць, як найлепш рухацца ў гэтым накірунку. Галоўнае на сёння – раскрыць гэты патэнцыял. І пры гэтым выкарыстоўваць той вялікі міжнародны вопыт (тэхнічны альбо ў сферы менеджменту) у мадэрнізацыі беларускай эканомікі.

Ларыса ПУШКЕВІЧ, юрыдычны кансультант ДУ "Нацыянальнае агенцтва інвестыцый і прыватызацыі":

– У Беларусі ўжо ўступіў у сілу Закон "Аб дзяржаўна-прыватным партнёрстве", які рэгламентуе ўзаемадзеянне дзяржавы і бізнесу па сумесных праектах. Зараз у нас ужо ёсць шэсць такіх праектаў – рэканструкцыя аўтамабільнай трасы М-10, клінічнай бальніцы ў Гродне, будаўніцтва трох дашкольных устаноў у Мінскай вобласці, праектаванне і будаўніцтва станцыі хуткай дапамогі ў Баранавічах, рэканструкцыя Бешанковіцкай ГЭС і смеццеперапрацоўчага завода ў Гомелі.

Сяргей МАШОНСКІ, старшы партнёр юрыдычнай кампаніі Arzinger&Partner:

– Многія нашы замежныя кліенты праяўляюць вялікі інтарэс да праектаў, якія пачынаюцца альбо ўжо ідуць у Беларусі. А ў Германіі ёсць тыя людзі і той вопыт, якія могуць быць карысныя нашай краіне.

З 2015 года была падрыхтавана заканадаўчая база па дзяржаўна-прыватным партнёрстве, а зараз рыхтуюцца змены ў закон. У тым ліку і з дапамогай нямецкіх экспертаў дапаўненні і распрацоўваюцца. Бо тыя крокі, што мы рабілі на працягу двух гадоў, паказалі, што яны не вельмі эфектыўныя. Таму не варта саромецца браць той еўрапейскі вопыт, які ўжо выпрацаваны. Інвестар павінен бачыць інтарэс удзелу ў такіх праектах, інакш не будзе чаканага эфекту. А дзяржаўна-прыватнае партнёрства якраз і пабудавана на балансе інтарэсу бізнесу і дзяржавы.

Апошнім часам у дачыненні да бізнесу адбываецца пэўная лібералізацыя, і гэта цудоўна. Бо ў такім выпадку кожны атрымлівае свае бонусы. Бізнес – прыбытак, дзяржава – сацыяльныя аб'екты і інфраструктуру. Хаця я бачу, што змены адбываюцца няпроста.

Але, паўтаруся, нам ёсць у каго і чаму вучыцца. Мы зараз, хаця і марудна, але рухаемся наперад. І, думаю, вынік будзе ўжо на працягу 5–7 гадоў…

Алесь СІВЫ.

ПАРАЛЛЕЛИ

Про цены и патриотизм

Есть темы для разговоров и обсуждения, которые объединяют всех – молодых и пожилых, богатых и бедных, мужчин и женщин. Объединяют независимо от социального статуса, возраста, уровня доходов. Это цены и покупки. Хотели бы того или нет, но все мы живем в материальном мире. Всем нужны продукты, одежда и обувь, телевизоры, мобильники, стиралки. Вот о ценах и хочу поговорить.

Сюжеты из реальности

Для начала несколько картинок из реальной жизни.

Сюжет первый. Коллега недавно сдала на права. Поэтому задумалась о покупке машины. Естественно, «бэушной». У «бюджетных» людей денег на новую нет. Личный транспорт – это вопрос безопасности, серьезная покупка. Машина приобретается надолго. Поэтому коллега изучает рынок и цену вопроса. Модель, которая ее устраивает, в Германии стоит всего 300 евро. Но чтобы ввезти машину в Беларусь, надо заплатить налог – 1300–1500 евро. То есть налог превышает стоимость почти в пять раз. Вопрос: почему?!

Мне скажут: закон! Понимаю, государство ограничивает количество «буэшных» машин. А может, хочет улучшить свой платежный баланс? Но если государство не дает заработать на новую, тогда как быть? Если вдруг примут закон, что за воздух, которым дышим, надо будет платить, это тоже будет закон. Хотя здравого смысла тут не наблюдается. Приняли же закон (акт, указ), что посылки из интернет-магазинов должны по цене не превышать 22 евро. Ох, как хорошо! Значит, все ринутся в белорусские магазины за обновками. Внимательно посмотрели и увидели, что находчивые белорусы едут в Смоленск, чтобы забрать свои посылки из интернет-магазинов. Сейчас «умный» указ скорректируют, увеличивая сумму покупки. Бумаготворчество продолжается, главное – все заняты делом.

Сюжет второй. У приятельницы маленький ребенок. Понятно, ребенок время от времени болеет (что естественно, если учесть нашу длинную зиму и сырой воздух). А в Италии живет родня. Там Адриатика, морской воздух, экология лучше. Почему ребенка не оздоровить? Знаю, что мама с дочкой летают из Минска самолетами «Белавиа». Спрашиваю:

– Если не секрет, в какую сумму обходятся вам билеты из Минска до Рима и обратно?

– Четыре билета – это 500 евро.

Я молчу, потому что в шоке.

– Работаю в основном на билеты… – вздыхает приятельница.

Она действительно трудится на нескольких работах.

– А почему вы не хотите летать из Вильнюса? Дорога туда от 20 до 30 наших рублей. Билет из Вильнюса до Милана 35 евро.

– А нам потом еще весь итальянский «сапожок» надо проехать, с севера на юг!

– Но из Вильнюса самолеты летают и до Рима! – убеждаю я. Жалко денег, которые зарабатываются тяжелым трудом.

– Наверное, надо поменять маршрут, – соглашается она.

– Послушайте, из Вильнюса до шведского города Мальме можно долететь за 9 евро. И из Копенгагена, столицы Дании, до Каунаса – за такую же сумму.

Теперь шок у моей собеседницы.

– Вы что, шутите? Это анекдот?! Таких цен не бывает!

– Как не бывает! Бывает… Я сама так летела!

К чему рассказываю? Понятно, «Белавиа» – монополист. И будет изо всех сил стараться, чтобы конкурентов в Беларуси не было. Иначе кому авиакомпания будет нужна? Услугами «Белавиа» хорошо пользоваться, когда твои билеты оплачивает государственное учреждение или фирма. А когда из собственного кармана, то надо хорошо подумать. И покупать, только если распродажа или большие скидки. Летать из Вильнюса, Каунаса, Киева, Москвы сегодня гораздо выгоднее, чем из Минска. С чем «Белавиа» и поздравим.

Третий сюжет. Знакомый собирается покупать телевизор: LG, большой экран, пульт управления – все как положено. Перед покупкой, естественно, «мониторит» рынок. Выясняется: если купить в Вильнюсе, окажется едва ли не на треть дешевле, чем в минском интернет-магазине. Вдобавок существует система tax free. Заехав через какое-то время в тот же магазин, знакомый вернул еще 80 евро. Хорошая сумма, не правда ли?

На одном из популярных белорусских порталов периодически появляется рубрика «Моя кухня», потом «Моя гостиная», «Моя ванная». Пользователи делятся опытом, как они обустроили в своей квартире то или иное помещение, где и что покупали, сколько потратили. Обратила внимание: в каждом втором рассказе упоминается о том, что варочную панель и духовку привезли из Польши. Сантехнику, люстры и светильники, плитку для пола или стен – оттуда же.

Мир меняется стремительно. Если жить по старинке, руководствуясь представлениями пяти- или десятилетней давности, будешь все время проигрывать. Это касается и торговых сетей, и крупных магазинов, и каждого человека. В каждом доме сегодня есть калькулятор. Он есть в каждом компьютере и мобильнике. Но еще есть и конвертор валют. Полазить по сайтам, сравнить, посчитать не составляет большого труда. Поскольку в большинстве своем деньги зарабатываются напряженным тяжелым трудом, то к своим тратам современный человек должен подходить достаточно осмотрительно.

Ирина АБРАМОВИЧ, минчанка.

(Продолжение разговора о ценах и покупках в следующих номерах «Народной Воли».)

ДЭМАКРАТЫЯ ПА-БЕЛАРУСКУ

Статкевіча зноў будуць судзіць…

Сёння, 26 верасня, у судзе Ленінскага раёна Мінска будзе разгледжана чарговая адміністрацыйная справа ў дачыненні да Мікалая Статкевіча. На гэты раз апазіцыйнага палітыка будуць судзіць за ўдзел у несанкцыянаванай акцыі, якая прайшла ў Мінску 8 верасня.

Сам Статкевіч на гэтае судовае пасяджэнне наўрад ці трапіць, бо знаходзіцца ў Цэнтры ізаляцыі правапарушальнікаў на Акрэсціна, дзе адбывае 15-сутачны тэрмін за ўдзел у акцыі 3 ліпеня.

– Міколу зноў затрымалі днём 22 верасня, – распавядае "Народнай Волі" жонка палітыка Марына Адамовіч. – Пасля таго як гэта адбылося, я зайшла на пошту, дзе атрымала карэспандэнцыю. Разбіраючы лісты, я ўбачыла паведамленне пра чарговае судовае пасяджэнне ў дачыненні да мужа. Я ўпэўнена амаль на сто працэнтаў, што гэта пасяджэнне адбудзецца без удзелу Статкевіча – ніхто яго з Акрэсціна на суд не павязе. Проста потым прыйдуць у камеру і аб'явяць: вам далі чарговую "порцыю" сутак. Не выключаю, што рашэнне і па гэтай справе прынята, заўтрашні суд – простая фармальнасць. Хутчэй за ўсё, у суд пойдзе адвакат Міколы, але тое, што нейкія довады будуць там пачуты, выклікае ў мяне вялікія сумневы. Цкаванне Статкевіча працягваецца, і гэта абурае.

– Марына, ці ёсць у вас нейкія навіны ад мужа з Акрэсціна?

– А якія могуць быць навіны? Адвакат да яго не хадзіў – на выхадных гэта не мае ніякага сэнсу. Скажу толькі, што ёсць пэўныя праблемы з перадачамі для Мікалая. Іх прымаюць, але супрацоўнікі Цэнтра ізаляцыі правапарушальнікаў неяк па-свойму разумеюць і трактуюць правілы. Там напісана, што зняволеным дазваляецца перадаваць некаторыя прадукты, галоўнае, каб яны не хутка псаваліся. Але мая спроба перадаць мужу свежую садавіну-гародніну і кавалак цвёрдага сыру, які выспявае месяцамі, поспехам не скончыліся. Усё гэта мне вярнулі.

Ад сябе адзначым: на волі Мікалай Статкевіч прабыў каля трох тыдняў. У жніўні ён адбыў пяцісутачны арышт. За час, які Статкевіч прабыў на волі, ён паспеў анансаваць правядзенне ў Мінску чарговай акцыі – "Маршу раззлаваных беларусаў 2.0", які мае адбыцца ў цэнтры беларускай сталіцы 21 кастрычніка. Афіцыйнага дазволу на яе правядзенне няма.

Віталь ГАРБУЗАЎ.

Народная Воля http://www.nv-online.info
26 ВЕРАСНЯ 2017 г.

ДЗЕ ГЭТА БАЧНА…

Алесь МЕХ:

«…Першы з іх накінуўся на мяне, схапіў за шыю і стаў душыць»

Вядомы ў Кобрыне прадпрымальнік Алесь Мех распавёў "Народнай Волі" абуральную гісторыю.

– Усё адбылося 15 жніўня, – распавядае Мех. – Раніцай я зайшоў да свайго знаёмага Дзмітрыя Чарніцкага. Ён папрасіў адрамантаваць у яго хаце ўваходныя дзверы, а таксама разеткі, якія сталі іскрыць. Разбіраючы разетку, я ўбачыў пад шпалерамі два драты і нейкае прыстасаванне, вельмі падобнае на "праслухоўку".

– Чаму гэтая невядомая прылада апынулася ў хаце Чарніцкага?

– Зміцер – хлопец актыўны і прагрэсіўны, ён не хавае сваіх поглядаў. Малады чалавек шануе нашу нацыянальную сімволіку – бел-чырвона-белы сцяг і "Пагоню". Вакол Чарніцкага ў Кобрыне гуртуецца нацыянальна свядомая моладзь. Таму я не выключаю, што кобрынскія спецслужбы, усталяваўшы праслухоўку ў яго хаце, хацелі ўзяць пад кантроль і самога Чарніцкага, і людзей, якія бываюць у яго дома.

Карацей, убачыўшы праслухоўку, я не стаў яе крануць: ні зрываць, ні ламаць, – а проста сфатаграфаваў гэтае прыстасаванне на свой мабільны тэлефон. Тое самае зрабіў і Зміцер. Калі я адрамантаваў разеткі, мы разам з хлопцам збіраліся выйсці на вуліцу, але прама ў пад'ездзе на нас наляцелі невядомыя людзі ў масках…

– Колькі іх было?

– Я не паспеў іх палічыць, бо першы з іх накінуўся на мяне, схапіў за шыю і стаў душыць… У наступнае імгненне я ляжаў тварам на падлозе і з кайданкамі на руках. Як нам пазней сказалі, у пад'ездзе мы сустрэліся з міліцыянерамі, якія прыйшлі да Чарніцкага з вобшукам. Але чаму яны з'явіліся ў масках? На гадзінніку было прыкладна 10 ранку, і нас разам са Зміцерам прывезлі ў пастарунак. Там я прасядзеў некалькі гадзін з коўдрай на твары і кайданкамі на руках. Міліцыянеры доўга не ведалі, што са мной рабіць, – нават адвезлі на экспертызу, якая засведчыла, што я не знаходзіўся пад уздзеяннем наркотыкаў ці ў стане алкагольнага ап'янення. Ніякіх падстаў для такога брутальнага затрымання людзей ў масках не было, тым не менш на мяне і на Чарніцкага былі складзены пратаколы. На мяне – за непадпарадкаванне законным патрабаванням міліцыянераў, а на Дзмітрыя – такі самы і яшчэ за "нецэнзурную лаянку ў грамадскім месцы". Пратрымалі нас там з ранку да самага вечара. Адзначу, што і ў мяне, і ў Чарніцкага забралі мабільныя тэлефоны, з якіх "неверагодным чынам" зніклі здымкі той самай праслухоўкі. Да таго ж, як я даведаўся пазней, санкцыя пракурора на вобшук кватэры Чарніцкага ўсё ж такі з'явілася. Прывезлі яе недзе па абедзе, але бацькі Зміцера не маглі трапіць у кватэру сына з самага ранку – пад'езд быў заблакіраваны супрацоўнікамі міліцыі. Я ўпэўнены, што менавіта ў гэты час і была дэманціравана праслухоўка, бо калі мы вечарам разам з Чарніцкім трапілі да яго ў хату, то ўбачылі, што хтосьці наноў паклеіў шпалеры менавіта ў тым месцы, дзе я знайшоў праслухоўку.

– Складзеныя на вас пратаколы дайшлі да суда?

– Мяне хацелі судзіць у той самы дзень – 15 жніўня, але я, адмовіўшыся пачынаць судовае разбіральніцтва без адваката, дабіўся пераносу пасяджэння на наступны дзень. У судзе я сваёй віны не прызнаў. Міліцыянеры-сведкі, якія выступілі ў судзе, заявілі, што перад затрыманнем паказалі нам свае службовыя пасведчанні, назваліся, а мы з Чарніцкім быццам бы адмовіліся ім падпарадкавацца. Карацей, усё, як заўжды, – практыка для беларускіх судоў, на жаль, не новая…

– Тым не менш суд першай інстанцыі вас апраўдаў…

– Так, суддзя Кобрынскага раённага суда Ала Богнат палічыла тлумачэнні міліцыянераў недастатковымі, я быў апраўданы, справа быццам была зачынена. А Зміцера Чарніцкага вінаватым, дарэчы, прызналі і далі штраф – 22 базавыя велічыні.

– Вы сказалі, што справа ў дачыненні да вас быццам закрыта. Чаму "быццам"?

– Гэта, лічыце, рэдкі выпадак, калі суддзя ў Беларусі становіцца на бок абвінавачанага, асабліва ў справах з апазіцыйнымі актывістамі, у якіх фігуруюць праваахоўнікі. Але радасць мая была нядоўгай.

21 верасня ў Брэсцкім абласным судзе была разгледжана касацыйная скарга начальніка Кобрынскага РУУС Уладзіміра Сцепанюка, які не пагадзіўся з рашэннем суда першай інстанцыі. У выніку разгляду рашэнне, якое прыняла Ала Богнат, было адменена – мяне чакае новы суд. Зразумела, што абараняецца гонар мундзіра і не могуць змірыцца з тым, што мяне апраўдалі. У нас жа ў Беларусі міліцыя і спецслужбы не могуць памыляцца… Таму на новы разгляд маёй справы будзе прызначаны іншы суддзя – і вынік можа быць супрацьлеглым. Хоць я ніякага правапарушэння не здзейсніў, суровае пакаранне павінны панесці тыя, хто ўчыніў гвалт у адносінах да мяне і Дзмітрыя Чарніцкага.

Віталь ГАРБУЗАЎ.

ЖИЛИЩНЫЙ ВОПРОС

ПРОДАЖИ КВАРТИР держатся на кредитах?

Уже седьмой раз за год снижается ставка рефинансирования. Для желающих купить квартиру это означает еще большее «удешевление» кредитов. По заявлению риелторов, количество сделок с «кредитными» деньгами увеличивается ежемесячно. Какие суммы и на какие квартиры берутся взаймы у банков? Как зависят цены на квартиры от «удешевления» кредитов? Будет ли дальше расти спрос на кредиты?

Доля покупателей с кредитом на вторичном рынке жилья Минска

По данным ТВОЯ СТОЛИЦА Агентство недвижимости

Зима 2017	Весна 2017	Лето 2017	Нач. осени 2017
5%	16%	20%	29%

Структура сделок с квартирами вторичного обращения, приобретенных с привлечением кредитов, лето 2017 г.

1-комнатные
2-комнатные
3-комнатные
4-комнатные

ТВОЯ СТОЛИЦА Агентство недвижимости

Вместе со снижением ставки рефинансирования уменьшались и ставки по кредитам. Причем если ставка рефинансирования за неполные три квартала текущего года уменьшилась на 5,5% (с 17% до 11,5%), то минимальные ставки по кредитам «скинули» 7% – с 18,5% до 11,5%. Это сказалось и на их востребованности со стороны покупателей жилья. Так, по данным отдела консалтинга и аналитики группы компаний «Твоя столица», доля покупателей квартир, привлекающих кредиты, в течение 2017 г. с каждым месяцем росла, и сейчас каждая четвертая квартира на вторичном рынке покупается за кредитные деньги.

– *Кредиты уже не пугают высокими процентами. Вместе со снижением ставок мы наблюдаем существенный рост интереса покупателей жилья к предложениям банков,* – рассказывает заместитель директора по продаже на вторичном рынке жилья «Твоя столица. Агентство недвижимости» **Светлана Куделко**. – *Еще в начале года возможность привлечения кредита для приобретения квадратных метров рассматривали считанные единицы наших клиентов. Сейчас же только за август наши ипотечные консультанты обработали более 600 первичных обращений по покупке квартиры с привлечением кредита.*

Еще одна интересная тенденция: если в прошлом году взять в долг у банков решались лишь на недостающую сумму стоимости квартиры, то сегодня многие предусматривают и стоимость будущего ремонта. В этом случае покупатели берут кредит «с запасом», а собственные сбережения оставляют для проведения отделочных работ.

По словам эксперта, суммы кредитования существенно различаются – многое зависит от ежемесячного заработка потенциального кредитополучателя.

– *Средняя сумма кредита как на покупку квартир вторичного обращения, так и новостроек примерно одинакова. В августе она составляла 55–60 тыс. белорусских рублей, или 28–30 тыс. долларов США. Минимальные суммы начинаются от 17,5 тыс. рублей, или 9 тыс. долларов. Максимальные в конце лета достигали 116 тыс. рублей, или 60 тыс. «зеленых» – при покупке квартир вторичного обращения, и 103 тыс. рублей (53 тыс. долларов) – при покупке жилья в новостройках.*

Всего же за август текущего года только по заключенным с помощью нашего агентства сделкам сумма привлеченных кредитов на покупку квартир вторичного обращения составила более 1 млн 300 тыс. рублей (порядка 670 тыс. долларов), а новостроек – более 1 млн 800 тыс. рублей (порядка 930 тыс. долларов). Итого – более 3 млн 100 тыс. рублей (около 1 млн 600 тыс. долларов). А ведь если бы у людей не было возможности взять эти деньги в кредит под разумный процент, собирать их пришлось бы еще очень долго.

На вторичном рынке подавляющее большинство покупателей с кредитами это минчане – их более 80%. В отношении новостроек иногородних покупателей больше – не 20%, а около 35%.

Что будет дальше?

По мнению Светланы Куделко, при сохранении текущей экономической ситуации востребованность кредитов на вторичном рынке жилья будет увеличиваться и дальше. Даже если ставки по кредитам будут оставаться без изменения.

Однако есть и сдерживающие более интенсивное продвижение кредитов факторы.

– *Во-первых, это сложившееся мнение, что получение кредита – это очень сложно и долго. Видя подобный взгляд со стороны многих покупателей, мы обучили собственных кредитных консультантов, чтобы помогать клиентам определяться с выбором банка, рассчитывать ежемесячные платежи и осуществлять полное юридическое сопровождение процесса получения кредита, включая оформление документов.*

Во-вторых, несмотря на снизившиеся ставки по кредитам, до сих пор существует мнение, что кредит – это своего рода «финансовая кабала». Но после расчета нашими ипотечными консультантами всех платежей, становится ясно, что погашать кредит не намного дороже, чем платить за аренду квартиры. Например, чтобы получить 59.000 рублей (порядка 30.000 долларов), совокупный доход кредитополучателя должен составлять 1200 рублей. Средняя выплата при сроке кредитования 20 лет составляет 730 рублей (порядка 375 долларов), в то время как средняя арендная плата за «двушку» составляет порядка 500 рублей (260 долларов). Только в отличие от аренды при погашении кредита деньги не утекают из семейного бюджета, а идут непосредственно на покупку квартиры. И более того, нередки случаи, когда клиент, получив заключение ипотечного консультанта с расчетом суммы кредита и графиком выплат, пересматривает максимально допустимую стоимость нового жилья и покупает квартиру с лучшими потребительскими качествами, чем он рассчитывал.

Что касается уровня цен, то, по мнению аналитиков «Твоей столицы», несмотря на активность покупателей, они продолжают оставаться на прежнем уровне и рассчитывать на их рост в ближайшее время не стоит.

Вера ВИР.

ЗА РУЛЁМ

Сяргей МІХНЕВІЧ:

«Рынак продажу новых аўтамабіляў пачынае паступова ажываць»

Старшыня праўлення Беларускай аўтамабільнай асацыяцыі, якая аб'ядноўвае дылераў і імпарцёраў аўтамабіляў, разлічвае, што беларусы будуць больш актыўна набываць аўтамабілі ў салонах.

Паводле ацэнак экспертаў асацыяцыі, у 2017 годзе ў Беларусі будзе рэалізавана каля 33,5 тысячы новых легкавых і яшчэ каля 3,5 тысячы камерцыйных аўтамабіляў. *"Такім чынам, агульны аб'ём продажу складзе каля 37 тысяч новых легкавых і лёгкіх камерцыйных аўтамабіляў",* – цытуе БелаПАН Міхневіча.

Паводле яго слоў, разварот рынку ў бок росту стаў досыць нечаканым для экспертаў, якія раней прагназавалі яго стагнацыю. Прычыны росту звязаны з паляпшэннем фінансавай сітуацыі ў краіне, памяншэннем узроўню інфляцыі і, як следства, зніжэннем банкамі працэнтных ставак па аўтамабільных крэдытах і лізінгу.

Паводле дадзеных БАА, у першым паўгоддзі аўтадылеры павялічылі продаж легкавых аўтамабіляў і лёгкіх камерцыйных аўтамабіляў на 13% у параўнанні з аналагічным перыядам мінулага года.

У першым паўгоддзі афіцыйныя аўтадылеры прадалі на ўнутраным рынку 13.591 машыну.

РЭЙТЫНГ

Якія аўто самыя папулярныя?

Найбольшай папулярнасцю карысталіся аўтамабілі **Renault** – за першае паўгоддзе іх было прададзена 4502 адзінкі (на чвэрць больш у параўнанні з аналагічным перыядам мінулага года).

Другое месца па колькасці рэалізаваных аўтамабіляў у першым паўгоддзі займае **Volkswagen** – 2153 аўтамабілі (рост на 4%). У тройку лідараў увайшла і расійская **Lada** – за першае паўгоддзе продаж машын гэтага брэнда вырас на 23%, да 1344 адзінак.

СТАЛІЦА

Калі адчыніцца «Кавальская Слабада»?

У 2019 годзе плануецца запусціць чатыры станцыі трэцяй лініі Мінскага метрапалітэна.

Паводле слоў начальніка КУП "Дырэкцыя па будаўніцтве Мінскага метрапалітэна" **Паўла Царуна,** найперш адчыняцца станцыі «Кавальская Слабада», «Вакзальная», «Плошча Францішка Багушэвіча» і «Плошча Юбілейная». Сярод іх два перасадачныя вузлы – «Вакзальная» і «Юбілейная».

На «Кавальскай Слабадзе» і «Вакзальнай» ужо прыступілі да аздобных работ.

АТЫ-БАТЫ

У Мінску знаходзіцца расійскі спецназ

Падраздзяленне асобнага злучэння спецыяльнага прызначэння Паветрана-дэсантных войскаў РФ прыбыло ў нашу краіну для ўдзелу ў двухбаковым тактыка-спецыяльным вучэнні, інфармуе прэс-служба Мінабароны Расіі.

Колькасць расійскіх вайскоўцаў не называецца. Адзначаецца, што вучэнне пройдзе на адным з палігонаў Узброеных сіл Беларусі. У ім будзе адпрацоўвацца ўзаемадзеянне расійскага спецназу і байцоў сіл спецыяльных аперацый беларускага войска.

Падрыхтоўка да вучэння будзе праходзіць да 8 кастрычніка.

ТОЧКА ЗРЕНИЯ

Александр ФЕДУТА

Как в Исландии? Не получится

Интервью, которое взял у бывшего президента Исландии Олавура Рагнара Гримссона Юрий Козиятко, руководитель одного из белорусских государственных телеканалов, меня удивило. Нет, не ответами, а вопросами. Спрашивать о чем-то наподобие того, стоит ли стране, не имеющей больших запасов полезных ископаемых, развивать альтернативную энергетику, – это то же самое, как если бы у человека XVIII или начала XIX века поинтересовались, пишет ли он гусиным пером или увлекается клинописью на глиняных дощечках.

Я не думаю, что Козиятко этого не понимает. Просто у него такая работа – задавать вопросы, которые устраивают его аудиторию. А аудитория – она зомбируется им и его подчиненными вот уже на протяжении двух с лишним десятков лет.

Кому не понятно, что маленькие страны, лишенные, как и мы, промышленных запасов природных ресурсов, живут в основном за счет интеллектуального и высокотехнологического продукта? Они получают электроэнергию за счет ветряков, а нам нужна атомная электростанция, причем неизвестно какого образца. Они совершенствуют систему образования, а мы все клянемся в верности советским догмам: дескать, благодаря этому мы снова отправим человека в космос! У них восьмидесятилетние старики на ты с компьютером, а у нас многим пенсионерам не хватает на самые необходимые лекарства. Они предлагают туристам страну эльфов, гномов и троллей, а мы – «Линию Сталина», самый большой в мире архитектурный комплекс тоталитарной эпохи.

Судя по конкретным формулировкам, белорусский журналист добросовестно пытался убедить зрителя в том, что мы в точности идем путем Исландии. Он спрашивает о цифровых технологиях – а имеет в виду наш Парк высоких технологий. Он спрашивает о туризме, имея в виду опять-таки нашу государственную систему приоритетов. Он говорит о футболе – а кто у нас не говорит о футболе? О пяти сроках президентуры собеседника – можно я не буду комментировать?..

Проблема в том, что народу Исландии никто не говорил, какое государство он должен строить, с кем должен дружить. В Исландии не искали врагов (тролли там и так были), не присасывались к чужим энергетическим ресурсам, не учили писателей писать, футболистов играть, кинематографистов снимать, а аграриев сеять. И Нобелевский лауреат по литературе у исландцев был уже в 1955 году – Хальдор Лакснесс.

Всего этого исландцы достигли сами, а не под чьим-то мудрым руководством. Была раскрепощенная частная инициатива. Была молодежь, которая могла спокойно и самостоятельно искать точку приложения своих сил. Наконец были нормально функционирующие демократические институты, которые гарантировали свободу выбора, а не свободу получения колбасы в размерах, определенных добрым дядей в погонах генералиссимуса.

Формально мы где-то на пути к Исландии. И, судя по вопросам Юрия Козиятко, именно ее мы сейчас и строим. Только вот не получится это. Системная ошибка: начинаем строить Парк высоких технологий – своеобразную экономическую теплицу для тридцати тысяч человек, – а остальные остаются на экономическом морозе. И уж торжественно заморозив все, что было можно, бросаемся разогревать, забыв, что замороженую курицу не отогреешь до степени кудахтания. И яйца Фаберже во всяком случае она нести не будет.

Наша экономика ориентируется все время на позавчерашний день других экономик. Какая Силиконовая долина? Ребята, вы действительно верите в то, что обгоните Бангалор? Атомная станция? Езжайте в Исландию и посмотрите. Средняя заработная плата в 500 долларов? А вам не кажется, что мы это уже от вас слышали?

Можно говорить прекрасные слова о деревообработке, о росте продаж молочной продукции в Россию, но мебель качественнее от этого не станет, а коровы дают молока меньше, чем голландские. Можно распродавать землю под предлогом инвестиций. Но это не решает главного вопроса: не меняется структура экономики, нет движения государства. Мы продолжаем стоять на месте.

Абсолютизируя роль государства, власть совершила главную ошибку. Она ограничила возможности поиска альтернативы. Выйдя из позднекоммунистической идейной шинели, она забыла основные гегелевские законы диалектики: нет развития без единства и борьбы противоположностей. Нет реальной состязательности моделей управления государством – нет развития, есть стагнация. Ее можно попытаться отложить во времени – но не надолго. То есть на век одного человека может хватить, но всей стране от этого будет только хреновее.

Система, лишенная внутренней альтернативы, обречена на воспроизведение самой себя. Даже если обучить всех чиновников щебетать на французском или китайском языках, получатся на выходе в лучшем случае франкоязычный Кобяков, в худшем – китайскоязычный Шейман. Они боятся альтернативности в силу собственной неконкурентоспособности. Куда им уходить? Даже если страна внезапно совершит рывок и достигнет уровня Исландии – куда им уходить? Что они умеют, кроме перераспределения скуднеющего государственного ресурса? Но перераспределять – не значит, управлять. Управлять – значит обеспечивать развитие.

Я не спрашиваю, сколько заводов построило наше государство, начиная с 1991 года. Просто потому, что строить оно может лишь то, что укладывается в существующую модель производства. То есть консервирует власть, а не продвигает вперед.

Один из блогеров подсчитал, сколько раз за получасовую речь премьер-министр Великобритании Тереза Мэй произнесла прилагательное «высокоинтеллектуальный», говоря о молодежи. В общем, в начале третьего десятка подсчет зашкалило. Но мы будем запускать человека в космос и развлекаться на «Линии Сталина». Первое сделать мы не сможем, а второе не позволяет воспитать высокоинтеллектуальную молодежь: ее на сталинском примере не вырастишь…

Сейчас вот нам показали 80-летнего старика, мудрого, опытного. Зачем? Чтобы мы раз и навсегда поняли: нам еще двадцать лет бродить по пустыне, как за Моисеем, чтобы было, как в Исландии. Только – не будет.

НЕАБЫЯКАВЫ ПОГЛЯД

РАЗВАЖАННІ беларуса ў Албаніі

Нялёгка дасталася мне пуцёўка на турыстычную паездку ў адну з самых невялікіх па колькасці жыхароў і тэрыторыі краін Еўропы – Албанію. Прычына – нежаданне адпаведных структур афарміць неабходную для ўсякага турыста пры выездзе за мяжу страхоўку. Тлумачылі гэта маім узростам – 89-ы год пайшоў. І толькі пасля атрымання афіцыйных звестак з палікінікі, што я не знаходжуся на амбулаторным лячэнні, гэта праблема была вырашана. Але замест 5 еўра заплаціў за страхоўку ў пяць разоў больш. Вось цяпер і думай, ці ёсць сэнс надоўга затрымлівацца на гэтым свеце. Як на мой погляд, дык людзей амаль 90-гадовага ўзросту трэба бясплатна адпраўляць у турыстычныя паездкі. Няхай на сваю радасць цешацца прыгажосцю планеты Зямля, пабачаць тое, чаго не давялося ў маладосці.

І вось я ў самалёце, які павінен жнівеньскім ранкам прызямліцца на албанскай тэрыторыі. Не ведаю, як іншых турыстаў, а мяне на працягу ўсяго часу знаходжання ў самалёце больш за ўсё цешыць, калі з дынаміка гучаць беларускамоўныя абвесткі. Наўмысна прыглядаўся і не заўважыў, каб хтосьці з пасажыраў скрывіўся ад пачутага беларускага слова. Гучала яно годна і прыгожа. Хачу, каб мяне пачула ўся прэзідэнцкая вертыкаль: трэба не баяцца мовы свайго народа, а ўводзіць яе ў афіцыйны ўжытак, дзе зараз так уладарна пануе мова іншай краіны. Забеспячэнне прыярытэту свайго над чужым – гэта практыка ўсёй сусветнай цывілізацыі. Трэба і нам, беларусам, далучацца да яе.

Не стану ўтойваць: сёлета мой выбар турыстычнага напрамку выпаў на Албанію не таму, што яе абмываюць прыгожыя Адрыятычнае і Іанічнае моры і што гэтая краіна валодае цудоўнымі прыродна-кліматычнымі ўмовамі для аздараўлення людзей. Мяне больш за ўсё цікавіла: як Албанія, якая саступае ў некалькі разоў Беларусі па тэрыторыі і колькасці насельніцтва, жывучы ў атачэнні грэчаскай, італьянскай і турэцкай цывілізацый, умудраецца захоўваць і падтрымліваць на належным узроўні сваю этнакультурную самабытнасць?

Вельмі хутка пераканаўся: для Албаніі найбольш важна тое, што адрознівае яе ад іншых, а не тое, што з'яўляецца агульным з імі. Гэтае маё ўражанне пацвердзіла і гід Ціна, калі мы ехалі аўтобусам з аэрапорта ў другі па колькасці жыхароў горад краіны – Дурэс. Першае, што яна паведаміла: албанская мова ёсць мова арыгінальная, адметная, без прыкметнага ўплыву на яе з боку грэчаскай, італьянскай, турэцкай (хоць гістарычна такое было цалкам верагодна), і албанцы ганарацца гэтым больш за ўсё. У мяне пачутае выклікала бяздаснае параўнанне са стаўленнем беларусаў да сваёй роднай мовы: абыякавым, а падчас і крайне негатыўным, пагардлівым. Падумалася, што многія з тых, хто ў выніку розных акалічнасцяў выбіўся ў людзі за часамі Рэчы Паспалітай, Расійскай імперыі і СССР, здрадзілі беларускім культурна-моўным традыцыям на карысць польскай і рускай моў. Яны нічога не змаглі і не жадалі даць сваёй, беларускай, культуры. Вялікім здзекам з беларускай мовы стала праведзеная ў жніўні 1933 года рэформа яе правапісу, галоўнай мэтай якой была падгонка пад рускую мову, што прывяло да страты найбольш характэрных адметнасцяў нашай гаворкі.

На вялікае шчасце албанцаў, такое ліха абмінула іх родную мову. Яе носьбіты – гэта не толькі прості люд, але і ўвесь дзяржаўны апарат краіны, уся сістэма адукацыі і культуры. У Беларусі, знявечанай русіфікацыяй, на жаль, такога не назіраецца, хаця пасля развалу СССР у снежні 1991 года яна і стала суверэннай дзяржавай. Былі літаральна два-тры больш-менш нацыястваральныя гады, а потым да ўлады прыйшлі датла зрусіфікаваныя палітыкі і інтэлектуалы і ўмомант ізноў увялі жыццё беларускага народа ў рускае культурна-моўнае рэчышча. Уладнай вертыкалі такога лёгка было дасягнуць не толькі дзякуючы магутнаму адміністрацыйна-фінансаваму рэсурсу і падтрымцы Масквы, але яшчэ і таму, што беларусы не паспелі як след акрыяць ад русіфікацыі.

У Албаніі калі дзесьці і прысутнічае чужая мова, дык толькі адна – англійская. Таму, калі хочаш, каб албанцы зразумелі тваё пытанне, захапленне ці падзяку, варта завучыць колькі слоў і выразаў з іх мовы. Ад работнікаў гатэляў, рэстаранаў, кафэ, аэрапорта я не пачуў ніводнага англійскага, нямецкага ці рускага слова. Албанскі народ свядома абараняе родную мову, дзякуючы чаму нішто не пагражае яе існаванню. Вось у каго трэба павучыцца нашым палітыкам і інтэлектуальнай эліце, як трэба шанаваць беларускую мову і паўсюдна ёю карыстацца!

Калі ўсе народы будуць так па-сыноўску ставіцца да сваіх родных моў, а значыць, і да сваёй культуры, ім не будуць пагражаць ніякія разбуральныя наступствы сусветнай глабалізацыі.

Праз некалькі дзён упартых пошукаў мне ўдалося знайсці тых, з кім (пры дапамозе трэцяй асобы) можна было паразважаць аб сучаснай моўнай сітуацыі ў Албаніі: колішніх супрацоўніка газеты і настаўніка. Не прафесійныя лінгвісты, але ў складанасцях і тонкасцях моўнай праблемы яны разбіраюцца добра. Я пацікавіўся, ці не было б мэтазгодна адну з моў суседзяў – Грэцыі, Італіі ці Турцыі – уключыць у лік афіцыйных: магчыма, гэта паспрыяла б палягчэнню кантактаў албанцаў з насельнікамі гэтых і іншых краін? Як мае суразмоўцы жахаліся ад такой думкі, як у іх наліваліся чырванню вочы ад маіх, здавалася б, слушных прапаноў! І мне нічога не заставалася рабіць, як толькі спыніць такі лінгвістычны эксперымент.

Тое, што шараговыя албанцы непараўнальна лепш за прадстаўнікоў вышэйшых эшалонаў беларускай улады і інтэлектуальнай эліты разумеюць шкоду любога афіцыйнага двухмоўя, мяне моцна і ўсцешыла, і ўразіла. Рады быў даведацца: у сумежных з Грэцыяй, Італіяй, Югаславіяй рэгіёнах Албаніі не практыкуецца змяшчэнне ў газетах матэрыялаў на мовах пералічаных краін. Дык, можа, і рэдакцыям нашых афіцыйных, а тым больш дэмакратычных, апазіцыйных газет варта было б прытрымлівацца такой практыкі? Добраму трэба вучыцца! А то аж жах бярэ: апошнім часам у нас справа дайшла да таго, што ва ўсіх афіцыйных абласных і раённых газетах па-беларуску даюцца толькі іх назвы і рубрыкі, а ўсе матэрыялы друкуюцца па-руску. І такое злачынства ўчыняюць не сярэднестатыстычныя беларусы, а журналісты, якія ў іншых краінах, у тым ліку і ў Албаніі, займаюць самыя вядучыя пазіцыі ў адстойванні нацыянальных інтарэсаў сваіх народаў.

Дні, праведзеныя ў Албаніі, праляцелі з касмічнай хуткасцю, але я асабліва і не шкадаваў. Хочацца знаходзіцца ў віры беларускага жыцця. У снежні будзем адзначыць 100-гадовы юбілей такой лёсавызначальнай падзеі, як Першы ўсебеларускі кангрэс. А там падаспее і такі ж юбілей абвяшчэння нашай першай незалежнай дзяржавы – Беларускай Народнай Рэспублікі. На жаль, разлічваць, што да адзначэння гэтых дат далучыцца і ўладная вертыкаль, не выпадае.

Леанід ЛЫЧ,
доктар гістарычных навук, прафесар.

КАЛОНКА АЛЕСЯ НЯЎВЕСА

Падрыхтаваў тайнік ці зрэзаў баравік?

Відэакамеры зафіксавалі, што беларускі пamежнік зайшоў на тэрыторыю Літвы на 2 метры, каб зрэзаць грыб, і вярнуўся. Літоўская пракуратура распачала справу.

Во займелі мы турботу!
Трэба нам напружваць клёк,
Бо, на жаль, пратэсту ноту
Прад'явіў літоўскі бок.
– Вераломства – і не йначай! –
Заявіла нам Літва. –
Па зямлі пратупаў нашай
Ваш памежнік метры два;
Можа быць, што незаконна
Ён у наш лясок пранік,
Каб закласці для шпіёна
Пад ігліцаю тайнік…
Трэба даць адказ належны.
Мы й далі:
– Які тайнік?
Проста згледзеў наш памежнік
У лясочку баравік.
Дык ці мог прайсці ён міма
І не зрэзаць грыб такі?
Грыб жа згніў бы ці, магчыма,
Абкарналі б чарвякі.
Вельмі правільны нібыта
Мы адказ далі Літве,
Ды ў мяне, скажу адкрыта,
Вось што ўзнікла ў галаве.
І другі закон парушыў
Наш службовец на мяжы
(Так што ён "уліп па вушы"),
Бо прысвоіў грыб чужы.
Хоць літоўцы б'юць трывогу:
– Парушальнік ён!
Але ж
Не ўзбудзілі, дзякуй Богу,
Справу шчэ і за крадзеж…

РЕЗОНАНС

Берегите уши!

Недавно средства массовой информации сообщили о несчастном случае в Барановичах: под поезд попал молодой человек. Переходя железнодорожные пути, он не услышал сигналы приближающегося поезда – в ушах у него были наушники, он слушал музыку... Жалко парня!

Этот случай дает повод задуматься о его причинах и последствиях. Меломания «на ходу» вышла за пределы здравого смысла. На улице и в транспорте множество людей ничего не слышит – у них в ушах наушники.

Вместе с тем есть еще одна, не столь очевидная, опасность. Длительное пользование наушниками со временем может обернуться тугоухостью. Приведу пример.

Поссорились бабушка с внуком. Он смотрит телевизор при уровне звука 20 делений шкалы громкости, в то время как сама бабушка нормально слышит передачу при уровне 14 делений. Бабушка уверена, что причина снижения слуха – плеер, с которым внук не расстается с утра до вечера. Свою точку зрения она изложила внуку излишне эмоционально и в ответ узнала от него, что она – ничего не понимающая старая дура! Вечно занятые родители меломана к бабушкиным тревогам отнеслись как-то небрежно – уставшая на работе дочь промолчала, а зять снисходительно сказал: «Ну что вы, мама, так нервничаете? Посмотрите, сколько людей на улице и в транспорте пользуются наушниками, и никто замертво не падает».

Нарушения слуха встречаются не так часто, как нарушения зрения. Видимо, поэтому, кроме медиков и специалистов-акустиков, мало кто думает о том, каким тонким и сложным является процесс восприятия звука. Было бы неплохо, если бы об этом более подробно знали все. Но в данном случае выделю три существенных обстоятельства.

Первое. В естественных условиях звуковая волна из окружающей среды падает на ушную раковину, и она направляет звуковые колебания в слуховой проход, в конце которого эти колебания воздействуют на чувствительные нервные окончания. Пользуясь плейером, меломаны вставляют микротелефоны наушников в слуховой проход. Таким образом, из естественной цепочки восприятия звука выпадает ушная раковина и нарушается естественный процесс восприятия звуковых колебаний.

Второе. В естественных условиях ухо воспринимает звуковые колебания относительно неширокого диапазона звуковых частот (речь, бытовой и производственный шум и т.д.), задействуется относительно небольшая часть нервных окончаний. При прослушивании музыки многократно возрастает и частотный диапазон, и количество загруженных нервных окончаний, и нагрузка на участки головного мозга, отвечающие за слух.

Третье. Для музыки характерны большие перепады громкости звука. Чтобы получить в итоге комфортное звучание, меломан устанавливает повышенный уровень громкости.

При длительном пользовании плейером стечение этих обстоятельств неумолимо приводит к нарушениям слуха у меломана. Слух может восстановиться, если вовремя принять меры. Мне самому в свое время довелось использовать в работе источник звука с частотой колебаний 4500 герц. Через три дня работы я перестал слышать звук именно на этой частоте и устанавливал нужную частоту колебаний... по исчезновению звука. Лишь через неделю после полного прекращения работы с этим источником звука я снова начал слышать звуковые колебания на данной частоте. И другой пример. Знаю человека, который уже многие годы слышит только одним ухом с помощью слухового аппарата с микротелефоном в слуховом проходе. Судя по объективным показателям (аудиограмма), слух у него за это время ухудшился. При снятом аппарата он почти ничего не слышит, естественное восприятие звука практически утрачено.

Я уверен, что музыку все-таки нужно слушать в концертном зале.

Михаил ЗАПОЛЬСКИЙ,
инженер.

УСМЕШКА МАСТАКА

ДЖЕК-ПОТ
CASINO
Ну, дзякуй, дапамагайце Беларусі стаць адным з цэнтраў анлайнавага гульнявога бізнесу!..

Малюнак Ірыны ПУСТАВАЛАВАЙ.

Ці ператворыцца Мінск у «горад граху»?

Беларускае Міністэрства па падатках і зборах выступіла з цікавай ініцыятывай – ператварыць краіну ў адзін з цэнтраў анлайнавага гульнявога бізнесу.

Днямі на грамадскае абмеркаванне быў вынесены праект прэзідэнцкага ўказа, які прадугледжвае легалізацыю анлайн-гульняў. Як паведамляецца на сайце міністэрства, праект распрацаваны *"з мэтай рэалізацыі палажэнняў Канцэпцыі развіцця гульнявога бізнесу ў Беларусі, зацверджанай пастановай Саўміна ад 12 студзеня 2011 года №31".*

ЗВАНОК У РЭДАКЦЫЮ

Ці праўда, што навукоўцам павысяць заробкі?

Учора ў рэдакцыю патэлефанаваў пенсіянер Сямён Іванавіч Акуліч. Сказаў, што яго дачка працуе ў адным з акадэмічных інстытутаў. А таму ён хоча ведаць, ці праўдзівая інфармацыя наконт таго, што навукоўцам павысяць заробкі.

Вось што на гэты конт сказаў старшыня прэзідыума Нацыянальнай акадэміі навук **Уладзімір Гусакоў.**

Указ аб істотным павышэнні аплаты працы работнікаў навуковай сферы павінен быць падпісаны да II З'езда вучоных Беларусі, які плануецца правесці на пачатку снежня.

Плануецца, што тарыфныя стаўкі для навуковых работнікаў пасля прыняцця ўказа вырастуць прыкладна ўдвая. Аднак, паводле слоў Гусакова, тарыфная стаўка як частка зарплаты *«не вельмі моцна стымулюе прадукцыйнасць»*, таму ў дакуменце закладзена больш прагрэсіўная мера заахвочвання вучоных – дыферэнцыраваны прынцып аплаты працы.

Так, указ надзеліць кіраўнікоў навуковых арганізацый правам аплачваць працу работнікаў у залежнасці ад іх эфектыўнасці, і дзякуючы гэтаму *«заробак навукоўца можа быць нават не ў два разы вышэйшым, а значна большым».*

«Кіраўнікі навуковых арганізацый змогуць прымаць рашэнні аб зарплаце на навуковых саветах, – падзяліўся планамі Гусакоў, якога цытуе БелаПАН. – *Нават у адным падраздзяленні, лабараторыі, на аднолькавых пасадах, але ў залежнасці ад вынікаў працы навукоўцам можна будзе ўсталёўваць зусім розную зарплату, памер якой можа адрозніваца ў два-тры разы і больш. Гэта будзе залежаць ад заробленых, прыцягнутых грошай, праектаў, грантаў і гэтак далей».*

Кіраўнік НАН мяркуе, што закладзеныя ва ўказе меры паляпшэння матэрыяльных умоў працы навукоўцаў *«дазволяць замацаваць у навуцы таленавітую моладзь».*

ДИАЛОГИ В КУРИЛКЕ

«КИДАЛА, ВЕРНИ ДОЛГ!»

Шабашники требуют за работу немалые деньги, а налоги не платят. Справедливо ли это?

На работе надо работать. Другое дело – перекур или обеденный перерыв: самое подходящее время для разговоров. Если среди курильщиков есть дачники, чего тут только не услышишь!..

– Еду я недавно на дачу, – рассказывает один из них, – и вижу – на стене новенького коттеджа черной краской огромными буквами намалевано: «Кидала, верни долг!»

Курильщики переглянулись. Один парень вполголоса произнес:

– Идиоты, испортили человеку дом!

– И правильно сделали, – возразил рассказчик. – Не удивлюсь, если они еще что-нибудь похлеще ушкурят. Я видел, как вкалывали на этом объекте ребята. До темна задерживались, иногда под фонарем работали. Там же в своем микроавтобусе и ночевали. Видимо, хозяин пообещал им хорошие деньги, потому и старались. А раз они такое написали, значит, он их «кинул».

– Я бы на фасаде дома изобразил что-нибудь похлеще, – пробасил полный мужчина. – А как же иначе с такими нахалами работать?

– Скажите, а что делать с теми, кто деньги наперед берет, а потом, поработав день-другой, смывается? – вступила в разговор миловидная дама. – Два мужика прошлым летом взялись построить мне баньку. Своими разговорами они вызвали у меня доверие. Я отдала им немалые деньги, оставила ключи от дачи и уехала в отпуск. Возвращаюсь – в дверях записка: «Извините, Ольга Борисовна, нас перевели на другой объект. Не волнуйтесь, через недельку вернемся и работу продолжим. Ключи – в условленном месте». Второй год «возвращаются».

– В милицию не заявляли? – поинтересовался пожилой курильщик.

– Аркадий Георгиевич, о чем вы говорите? Если их и найдут – они потом дачу спалят. Про такие случаи мне рассказывали.

– Ловкачей вряд ли найдешь! – заметил молодой сотрудник, недавно пришедший на работу. – Тем более вы телефоны их не знаете. А что делать с проходимцами, которые, глядя тебе в глаза, «выворачивают» твои карманы? В минувшие выходные я работал на даче. Слышу – тарахтит трактор. Он-то мне и нужен! Выскакиваю на улицу, прошу тракториста сровнять на участке кучу земли. Работы минут на десять. «Никаких проблем, – отвечает он. – Расценки знаешь? 30 долларов – даже если пять минут буду работать». У меня и речь пропала. А теперь прикиньте, какой месячный заработок может быть у этого негодяя! А мы с вами сколько зарабатываем?

– Это богатые дачники их разбаловали, – с возмущением сказал толстяк. – Деньги у них есть, вот они и платят трактористу столько, сколько тот запросит.

– В последние годы люди взялись за наведение порядка на земле, в том числе и на дачных участках, – подытожил разговор завотделом. – Давно надо бы этих нахалов, которые нас обдирают, призвать к порядку. Они ведь из заработанных левых денег налоги государству не платят. Верно? Разве не так?

– Согласна, – поддержала своего начальника обиженная недобросовестными работниками женщина. – В Декрете президента №3 об этом и говорится. Я бы только добавила: надо бы наказывать рублем и дачника. Не будешь давать шабашнику деньги без учета и расчета – не будет хапуга на тебе наживаться. А то ведь что получается: работает, скажем, на даче тракторист на государственной технике, а деньги-то куда идут? В карман шабашнику, все до копеечки. Справедливо ли это?

Полагаю, порядок будет тогда, когда наниматель, с одной стороны, и исполнитель – с другой – заключат договор на выполнение тех или иных работ, оказание каких-то услуг. В договоре должны быть оговорены все условия, в том числе и отчисление государству налога. Шабашников, которые своеобразно, используя черную краску, напомнили дачнику о долге, не осуждаю (хотя сделать это можно было иначе). Выполнили люди работу – будь добр, заплати. Получили деньги – не забывайте о налоге. В таком случае говорят: заплатил – спи спокойно. Скажу иначе: продолжай работать. Будет польза и тебе, и государству.

Федор ВЕРАВОЙША.

ЗВЕЗДЫ

Вакарчук будет читать лекции в Стэнфордском университете США

Лидер группы «Океан Ельзи» будет учиться и преподавать в Стенфордском университете.

В конце августа группа «Океан Ельзи» сообщила, что на ближайший год откажется от концертов. Тогда лидер коллектива Святослав Вакарчук говорил, что ему нужно взять паузу, чтобы «сосредоточиться на своем внутреннем мире и на помощи стране». Сегодня в своем «Твиттере» музыкант написал, что в ближайшее время станет одновременно и студентом, и преподавателем Стэнфордского университета в США.

Вакарчук станет приглашенным преподавателем в местном Центре демократии и верховенства права. В частности, музыкант будет взаимодействовать с Программой украинских лидеров, созданной в 2016 году для повышения уровня чиновников страны, пишет Tut.by.

Во время 10-месячного курса Святослав Вакарчук будет не только учиться в США у профессоров Стэнфорда, но и даст несколько открытых лекций в Украине.

«Мы с нетерпением ждем встречи Славы Вакарчука с сообществом нашего центра этой осенью. Его присутствие значительно повлияет на наше понимание демократического перехода Украины», – говорят в Стэнфорде.

Святослав Вакарчук не только музыкант, но еще и общественный деятель. Он является создателем благотворительного фонда «Люди будущего» и одним из основателей Центра экономической стратегии, который поддерживает реформы в Украине.

Ранее лидер «Океана Ельзи» получил докторскую степень по теоретической физике во Львовском национальном университете имени Ивана Франко. А в 2015 году был научным сотрудником Йельского университета.

ПОДСЧИТАЛИ...

Население Земли к 2050 году достигнет 10 миллиардов

Таков прогноз французского Института демографических исследований Ined. На сегодняшний день на планете проживает около 7,5 миллиарда человек. Рекордный рост ожидает африканский континент: его население увеличится вдвое к 2050-му и вчетверо к 2100 годам, пишет Deutsche Welle. Сегодня в Африке проживает одна шестая часть населения Земли (1,2 миллиарда). И именно Африка является рекордсменом по росту населения: в Нигере на одну женщину приходится 7,3 ребенка. Средний мировой показатель – 2,5 ребенка. Почти во всех странах Африки, в некоторых арабских странах и регионах Афганистана, Индии и Пакистана на одну женщину в среднем приходится 3–4 ребенка.

«В этих регионах и в следующие годы сохранится сильный демографический рост», – отметил автор прогноза Жиль Пизон.

Если представить современный мир как деревню с населением 100 человек, то, по данным фонда «Население мира», в ней жили бы 60 азиатов, 16 африканцев, 10 европейцев, 8 латиноамериканцев, 5 североамериканцев и один человек из Океании.

СТИХИЯ

Вулкан на Бали на грани извержения

Индонезия объявила высшую степень опасности из-за возможного извержения вулкана Агунг на острове Бали.

Около 10 тысяч человек уже эвакуированы из района возможного извержения. Власти призывают население покинуть район в радиусе не менее 9 километров от вулкана. Сообщается о непрерывных сейсмических толчках в окрестностях вулкана, наблюдаются также признаки подъема магмы к поверхности.

Во время последнего извержения вулкана Агунг в 1963 году погибло более тысячи человек. *«Толчки происходят часто, мы очень боимся, и я отвез всю семью в укрытие»*, – рассказал агентству Франс Пресс И Вайян Суварджана, один из местных жителей.

По сообщениям властей, международный аэропорт Бали в Денпасаре, который используется миллионами туристов каждый год, пока действует в нормальном режиме. Министерство иностранных дел Австралии выпустило новые рекомендации для туристов, предупредив, что возможное извержение способно привести к отмене многих авиарейсов в этом регионе. В ходе извержения 1963 года вулкан выбрасывал огромные пирокластические потоки и лавовые массы. Пирокластический поток представляет собой быстро движущееся облако, состоящее из раскаленных газов, вулканического пепла и горной породы.

Вулкан Агунг, который относится к классу стратовулканов, имеет высоту 3142 метра и располагается на востоке острова Бали. Он входит в число 130 активных вулканов Индонезии, которые являются частью так называемого «Огненного кольца» – вулканической зоны, опоясывающей Тихий океан.

ГЕРМАНИЯ: ЕЕ ОПЫТ

Можно ли позаимствовать доверие?

Христианские демократы Ангелы Меркель предсказуемо победили на выборах в бундестаг. Однако не преодолели 50-процентный барьер, и лидер партии не стал автоматически федеральным канцлером. Теперь за кандидатуру Ангелы Меркель должно проголосовать парламентское большинство. Именно поэтому сейчас начинается самое интересное – формирование правящей коалиции в бундестаге. Она нужна ХДС/ХСС для того, чтобы заручиться большинством депутатских голосов и во время голосования, и для продвижения своих инициатив в парламенте в дальнейшем. Интерес партий войти в коалицию в том, чтобы получить высокие посты в правительстве.

Немецкие эксперты называют прошедшие выборы скучными и предсказуемыми. Но вряд ли так их оценили бы белорусы. Нашей реакцией на прошедшую в Германии избирательную кампанию скорее стал бы возглас: «Нам бы такие выборы!»

Что же такого особенного в избирательной системе Германии?

1. В Германии действует смешанная система выборов. Такую предлагают ввести и в Беларуси. Это когда половина депутатов избирается по партийным спискам, а половина – по одномандатным округам.

Система на первый взгляд простая, но большинство немцев до сих пор не понимают, как она работает. Тем не менее именно эта система позволяет стать депутатами и обычным гражданам, и представителям партий. Правда, в Германии авторитет партий настолько высок, что кандидатам-индивидуалам сложно получить большинство голосов, не являясь членом какой-либо партии. Последний раз трое беспартийных кандидатов победили на выборах в бундестаг в 1947 году, и с тех пор таких случаев больше не было. К слову, 24 сентября за места в парламенте вели борьбу 42 партии, для победы нужно было набрать более 5 процентов голосов избирателей. Беспартийных кандидатов на выборах было чуть более 100. По одномандатному округу в земле Мекленбург традиционно избиралась в бундестаг и Ангела Меркель.

Базовое количество депутатов в бундестаге 598 человек, 299 – это те одномандатники, которые победили в своих округах, остальные 299 мест делят между собой в зависимости от количества набранных голосов члены партий, победивших в своих округах. Но схема такая сложная, что в итоге после выборов 2013 года в бундестаге заседал 631 депутат. Сейчас число парламентариев может быть даже большим.

Один любопытный штрих.

«Депутатами становятся по убеждению, люди идут в парламент с благими намерениями, а не чтобы обогатиться, – отмечает руководитель отдела прессы фракции СДПГ в бундестаге **Юлия Камерер**. – *В Германии многие менеджеры зарабатывают больше канцлера».*

Тем не менее месячная зарплата депутата бундестага 9 тысяч евро. Еще 5 тысяч ему выдается на вещественно-материальные расходы. Но на руки эти деньги получить он не может. Также у депутата есть ежемесячный бюджет – 20 тысяч 870 евро, которым он распоряжается по своему усмотрению. Как правило, эти деньги идут на зарплату помощникам. *«Никаких госдач у депутата нет, за аренду квартиры депутаты-неберлинцы платят сами»*, – говорит Юлия Камерер.

2. Предвыборная кампания в Германии, как и у нас, сопровождается агитацией. Но агитация агитации рознь. И дело даже не в том, что немецкие СМИ в равной мере предоставляют слово представителям всех партий. На экранах телевизоров они и так присутствуют постоянно, независимо от того, проходят в стране выборы или нет.

Предвыборная пора – это реальная возможность для немцев встретиться с лидерами партий, пообщаться. Встречи с избирателями под открытым небом в разных городах Германии проводила и Ангела Меркель, и лидеры других партий. Иногда эти мероприятия были немногочисленные, но позволить себе отказаться от них Меркель не могла.

Однако особенностью этой кампании стала активная работа немецких политиков с электоратом в интернете. На эти цели они тратили значительные суммы из своих немаленьких избирательных бюджетов. К слову, у партий Ангелы Меркель и Мартина Шульца избирательные бюджеты превышали 20 миллионов евро. Немецкие политики активно пользовались социальными сетями, в которых размещали не только свою личную или партийную информацию, но и, например, устраивали «прямые линии».

Безусловно, как и любая избирательная кампания в Германии, эта также не обошлась без традиционной уличной политической рекламы. Это в Беларуси ее практически нет. А в Берлине портретами кандидатов и всевозможными лозунгами пестрили все улицы. И как грамотно они были размещены! Большие баннеры – на газонах, маленькие плакаты, запаянные в пластик, крепили к тротуарным столбам. Каждый берлинец, идя на прогулку или по делам, не мог не обратить на них внимания. А после выборов такие баннеры и плакаты легко и быстро убираются с улиц.

3. Большинство избирательных участков в Германии, как и в Беларуси, расположены в школах. Хотя некоторые пункты для голосования могли размещаться в совершенно неожиданных для нас местах – например, в городском бассейне *(на фото)*. Но в чем принципиальное отличие от нас – это в организации избирательных комиссий. В Германии независимо от уровня комиссии (участковая или федеральная) работа ее членов не оплачивается. Председатели окружных комиссий, как правило, высокопоставленные чиновники местного уровня. Свою деятельность в избиркоме они совмещают с основным местом работы. Для них это общественная нагрузка, за которую не платят. Но находиться на этой должности статусно и престижно.

Участковая комиссия формируется только в день выборов из числа волонтеров. Но, как объяснила председатель избирательной комиссии Берлина **Петра Михаэлис-Мерцбах**, председатель комиссии следит, чтобы волонтеры представляли разные партии и разные социальные группы. Как правило, председатель участковой комиссии берет себе в помощники 7–9 человек. Они же и считают потом голоса избирателей. Причем помощники зачастую друг друга не знают, заранее договориться о каком-то результате не могут.

«Наше ведомство по организации выборов совершенно независимо, – подчеркивает руководитель окружного избиркома района Шарлоттенбург-Вильмерсдорф города Берлина **Уве Вайзе**. – *Никто не имеет доступа к данным, кроме нас. Прийти и проголосовать может даже человек, которого разыскивает полиция, и мы не сообщим об этом».* К слову, в Германии на избирательных участках полиция не дежурит.

На избирательном участке, который расположен в здании городского бассейна.

И что еще важно – процесс подсчета голосов полностью публичный. Наблюдать за ним может любой желающий, для этого не нужна никакая специальная аккредитация.

4. Немецкие избиратели, как и белорусские, имеют право голосовать досрочно. И число таких «досрочников» растет. Например, в Берлине в 2013 году досрочно проголосовали 21,6% избирателей, а в этом – почти 30%.

Но в отличие от Беларуси немцам не надо идти на избирательный участок, досрочно они голосуют по почте.

За три недели до основного дня голосования избиратели получают приглашение принять участие в выборах. В письмо вложен также открепительный талон, который гражданин, желающий голосовать досрочно, заполняет и отправляет в избирком. После регистрации он получает по почте бюллетень, который заполняет дома, а потом в специальном запечатанном конверте посылает по почте либо может завезти в комиссию по дороге на работу. Как отмечают сами немцы, это очень удобно.

Надо ли нам заимствовать такую форму досрочного голосования? Наверняка такие письма легко подменить. Но в Германии голосование по почте – это удобство для избирателя, и только. Там даже мысли никто не допускает о каких-то фальсификациях и манипуляциях с конвертами, настолько высок уровень доверия.

Доверие к организаторам проведения выборов – именно то, чего так не хватает избирательным кампаниям в Беларуси. Сегодня белорусы вряд ли стопроцентно уверены в том, что изменения в избирательное законодательство, которые планируется ввести, станут гарантией того, что выборы в стране будут проходить прозрачно и голоса будут подсчитаны справедливо. Но доверие вряд ли можно скопировать, перенять, позаимствовать. Его надо зачать и взрастить самим.

Мария ЭЙСМОНТ.
Берлин.

ТОЛЬКО ЦИФРЫ

Как и прогнозировали эксперты и социологи ХДС/ХСС Ангелы Меркель победила на выборах в бундестаг с официальным предварительным результатом 33%. Ее главный соперник – СДПГ Мартина Шульца – набрала 20,5%. В сравнении с прошлыми выборами обе партии проиграли сами себе. В 2013 году у ХДС/ХСС был 41,5% голосов избирателей, у СДПГ – 25,7%. Причем у социал-демократов это наихудший результат на выборах за весь послевоенный период. Мартин Шульц уже объявил, что его партия уходит в оппозицию. В последнем созыве парламента ХДС/ХСС и СДПГ составляли большую правящую коалицию в бундестаге.

Также прогнозируемо на третьем месте с 12,6% закончила выборы партия евроскептиков и исламофобов «Альтернатива для Германии». В бундестаг эта партия, не скрывающая пророссийских симпатий, попала впервые. Прошли в бундестаг еще три партии: либеральная Свободная демократическая партия (10,7%), Левая партия (9,2%) и партия «Союз-90/Зеленые» (8,9%).

В голосовании на выборах в бундестаг приняли участие 75,9% избирателей.

ОСОБЫЙ ВЗГЛЯД

Москва – реликт Золотой орды

«Братцы, давайце дыхаць роўна…
Інакш наклікаем бяду.
Вас Пётр прывёў калі ў Еўропу?
Вас жа ўсё цягне… у Арду".

(Мікола Трафімчук: "Зварот да братоў-маскалёў", 2017 г.)

Известный британский историк Арнольд Джозеф Тойнби (1889–1975), характеризуя ментальные особенности русских и экспансионистскую политику Государства российского на протяжении многих веков, ссылался на высказывания Квинта Горация: «Naturam expellas furea, famen usquerecuvet» («Гони природу в дверь, она влети в окно»). Еще до развала СССР автор писал: «Нынешний режим в России утверждает, что распрощался с прошлым России полностью, если и не в мелких, несущественных деталях, то по крайней мере во всем остальном, главном. И Запад готов был верить, что большевики действительно делают то, что говорят. Мы верили и боялись. Однако, поразмыслив, начинаешь понимать, что не так-то просто отречься от собственного наследия. Когда пытаешься отбросить прошлое, оно – Гораций знал, что говорил, – исподволь возвращается к нам в чуть завуалированной форме» («Цивилизация перед судом истории», 2002).

Но мы-то с вами, уважаемые читатели, знаем, что это «прошлое» России возвратилось к ней даже не в завуалированной форме. Начнем с того, что потрепанная былая империя дорого заплатила за свои исторические ошибки. За безнадежно проигранную войну с Японией в 1905 году и военно-политическую катастрофу 1914–1917 годов. (Катастрофа 1917 года до сих пор не получила должной исторической оценки. Как могли политические лидеры Временного правительства России, ее офицерский корпус, иерархи РПЦ и другие общественные деятели большой страны допустить приход к власти кучки большевистских авантюристов? Но это отдельная тема.) И случилось то, что случилось. К власти в России пришли, и надолго, большевики.

«Мы верили (большевикам) и боялись», – пишет Тойнби. И правильно делали, что боялись. Ведь те же большевики вовсе не собирались строить коммунизм в отдельно взятой стране, а замышляли осуществить свой грандиозный план мировой революции. Они быстро оправились после разгрома Красной армии под Варшавой в 1920 году и заключили с нацистской Германией ряд торговых и военно-политических соглашений, венцом которых стал пакт Молотова–Риббентропа и секретный Протокол по разделу сфер влияния. У Запада и, в частности, у Великобритании не оставалось иного выбора, как жертвовать Австрией, Чехословакией и напоследок Польшей, чтобы как-то растравить аппетиты двух лютых хищников, одинаково опасных для стран Запада, и столкнуть их в смертельной схватке. И это им удалось. Но какой ценой? Почти два года над Англией висела угроза вторжения немецких дивизий на британские острова. И только выигранная битва «в небе над Англией» спасла ее от такой катастрофы. Наверное, британцы не ожидали, что Гитлер так быстро расправится с Францией и им самим придется в спешке покидать континентальную Европу и спасаться за бурными волнами Ламанша. Такого поворота событий не ожидал и товарищ Сталин, который рассчитывал на затяжную войну и «истощение сил империалистических держав».

Но «истощение сил» наступило в самой советской империи, и она спустя несколько десятков лет распалась. С какой радостью и ликованием эту империю покидали народы стран Балтии и Восточной Европы! Свою независимость обрели и другие республики бывшего Советского Союза. Мне вспоминается рассказ нашего дальнего родственника, который служил капитаном в составе контингента советских войск в ГДР и занимался строительством казарм и жилых зданий. Однажды при сдаче объекта комиссии генерал сделал ему замечание по поводу качества оконных рам. Молодой офицер осмелился сказать: «Товарищ генерал, нам эти здания все равно придется покинуть». В ответ он услышал: «Дурак, мы здесь навсегда». Почему капитан лучше генерала оценивал тогдашнюю политическую обстановку и оказался провидцем грядущих событий? Этот вопрос я задал своему родственнику. Он ответил кратко: «Нас ненавидели не только поляки, но не любили и немцы». Не будем вдаваться в причины распада СССР. Но тот, кто верит примитивной пропаганде и считает виновниками этого распада М.С.Горбачева или подписантов известного «Беловежского соглашения», серьезно ошибается.

Более 300 лет томилась Украина в когтях двуглавого орла. Ее унижали, называя украинцев «убогими хохлами», морили голодом, мучили ее сыновей и дочерей в тюрьмах и концлагерях. Наш известный драматург Ф.Алехнович, бывший узник Соловецких лагерей, в своей книге «В когтях ГПУ» пишет, что основную массу заключенных этих лагерей составляли украинские крестьяне.

Новая Россия не извлекла уроков из ошибок, совершенных этой страной на поворотах своей истории, и снова наступает на прежние грабли. Впрочем, она не может на наступать – Гораций действительно был прав: вот уже тысячу лет, пишет Тойнби, русские принадлежат не к западной цивилизации, но к византийской, они всегда противились угрозе попасть под влияние западного мира и продолжают противиться по сей день. Безнадежно Александр Исаевич Солженицын задавался вопросом «Как нам обустроить Россию?». Ее обустроить без помощи Запада невозможно, но для этого нужно отказаться от имперских амбиций и не цепляться когтями в Украину, которая повернулась в сторону западной цивилизации.

В заключение хочу привести описание трогательной сцены из лагерной жизни. Молодые украинские девчата из Галиции стали узницами лагеря за то, что накормили знакомых ребят из партизанского отряда УПА. И вот они, измученные непосильным трудом, холодом и голодом, нашли в себе силы и в рождественскую ночь тихо запели хором молитву: «Спи Ісусе, спи на сіні. Дай Бог щастя Україні" (А.Е.Тарас "Белорусские женщины в сталинских лагерях", 2016). Присоединимся и мы к этой молитве и попросим у Господа нашего счастья для Украины, как мы просим его для нашей Беларуси. Будем надеяться, что Господь вразумит Россию, и она перестанет совершать свои прежние исторические ошибки, а ее лидеры вместо агрессии против соседних государств займутся обустройством собственной страны.

Иван Петрович ДАНИЛОВ,
доктор медицинских наук, профессор.

ЗАКУЛИСЬЕ

Евгений Крыжановский открыл собственный продюсерский центр

Теперь бывший главный режиссер Минского театра сатиры и юмора “Христофор” работает над созданием популярных телепроектов.

– После того как театр «Христофор» фактически закрылся, я создал свой продюсерский центр, – *рассказал заслуженный артист Беларуси Евгений Крыжановский «Народной Воле»*. – У нас есть киностудия «Юморинка», школа телеведущих «ОтвечайКа», модельное агентство «Стильняжка», театральная студия, школа вокала и прочие направления. На сегодняшний день у нас занимается уже около 100 детей. Наши программы выходят на белорусских телеканалах. У нас снимаются все белорусские звезды – начиная от Александра Солодухи и заканчивая артистами белорусских театров.

Чем закончился скандал с театром «Христофор»? Напомним, что актеры театра юмора «Христофор» отказались работать с основателем и руководителем коллектива Евгением Крыжановским после его попыток реализовать себя на политическом поприще. Просто поставили его перед фактом: или он возвращается в театр, или уходит заниматься политикой.

– 25 декабря этого года театру «Христофор» должно было исполниться 30 лет, – *говорит Крыжановский*. – Ничто не предвещало беды, но начались выборы в Палату представителей, я участвовал в избирательной кампании от Либерально-демократической партии Беларуси. У меня был не столичный, а далекий Полоцкий округ. Конечно, во время избирательной кампании я не мог гастролировать, участвовать в спектаклях – времени катастрофически не хватало. Но и оставлять ребят без работы я тоже не мог. Я сделал спектакль, ввел на свои роли артистов, поздравил труппу с успешной премьерой и отправился на выборы. Но получилось, что сам себе выкопал яму…

Почти два месяца меня не было в Минске, я был занят избирательной кампанией, а ребята в это время играли спектакли. И так хорошо все шло, столько аплодисментов было, что в один прекрасный момент они решили: а зачем нам Евгений Анатольевич? Они провели собрание, на котором было принято решение дать от ворот поворот художественному руководителю и создателю театра. Я об этом ничего не знал, продолжал заниматься политикой. Меня на то собрание не позвали… Закончились выборы, я вернулся в Минск. И, проходя мимо Дома Москвы, совершенно случайно узнал, что, оказывается, в этот день там был спектакль. Со мной никто ничего не согласовывал. Я зашел спросить своих коллег, в чем дело. Мне было заявлено, что решением коллектива я больше не работаю в «Христофоре». Для меня это стало огромным потрясением…

Недаром Марк Захаров в одной из своих книг сказал: никогда не поворачивайся спиной к артистам – набросятся и разорвут…

Когда я стал спрашивать ребят, что случилось, почему, то выяснилось, что я, оказывается, страшный тиран, что работал только на себя, что все ток-шоу были только со мной, все интервью – только со мной и так далее. На мой взгляд, это совершенно нормально. И в театре Райкина главный – Райкин, в театре Винокура – Винокур. Но мои коллеги и слышать ничего не хотели, говорили, что я не давал им работать. Наверное, это актерская зависть. Я ж не запрещал никому давать интервью, участвовать в ток-шоу!

Бренд «Христофор» принадлежит мне. Но мы не стали ругаться. Я дал им время пользоваться брендом до Нового года, чтобы они могли что-то наработать, придумать себе новое название и дальше действовать самостоятельно. Мы не подписывали с ними никаких договоров, но на словах такая договоренность есть…

Я слышал, что они хотят отпраздновать 30-летие театра. Меня пока не приглашали. Да и в каком качестве я приду? В качестве выгнанного режиссера?

Мне, конечно, горько и обидно, что мое детище гибнет, но… Вот такая ситуация сложилась… Я сказал, что закрываю «Христофор». Хотят – пусть создают новый. А старого уже нет…

Марина КОКТЫШ.

ПЕРСОНА

Линас Линкявичюс хочет остаться на посту главы МИД

Поэтому он решил покинуть ряды Социал-демократической партии Литвы, которая вышла из коалиции с Литовским союзом крестьян и «зеленых».

«Если меня поддержит президент, премьер, то буду и дальше выполнять эту работу, которая требует усилий, последовательности и, честно говоря, качества», – сказал агентству BNS министр и бывший посол Литвы в Беларуси **Линас Линкявичус.**

На днях стало известно, что Совет Литовской социал-демократической партии (ЛСДП) принял решение покинуть правящую коалицию с Литовским союзом крестьян и «зеленых».

«Такая, как сегодня, партия не нужна. Это показывают результаты выборов, «замороженные» рейтинги, это показывают люди, – сказал глава партии Г.Палуцкас. – *Что касается коалиции, то она состоит из трех частей: эмоционального окружения, политического содержания и влияния на политические процессы. Друзья, сдуйте пыль со своих роз! Мы вступаем в борьбу за честь и успех».*

По словам Линкявичуса, решение о выходе из правящей коалиции является *«несвоевременным, нелогичным и безответственным». «Оно продиктовано эмоциями, руководство партии переложило ответственность на отделения. На этой волне и принято решение во вред государству»,* – уверен Л.Линкявичюс. Он выразил недоумение по поводу того, что, будучи в оппозиции, Социал-демократическая партия теперь сможет оппонировать программе правительства, которую вместе с «крестьянами» сама и составляла.

Решение социал-демократов выйти из правящей коалиции грозит государству нестабильностью, считает президент Литвы **Даля Грибаускайте**.

«После решения социал-демократов мы идем к этапу политической нестабильности», – прокомментировала решение социал-демократов глава государства. Ее позицию BNS передала пресс-служба президента. По словам Грибаускайте, правительству Саулюса Сквернялиса придется работать в условиях меньшинства. *«Вероятно, что правительство меньшинства будет поддерживать неформальное, пестрое и довольно непостоянное большинство. Ждет серьезный экзамен на ответственность – не только для тех, кто остался у власти, но и для оппозиции»,* – сказала президент.

РЭХА

Пра дзіўны выпад Мікалая Чаргінца і раман Васіля Якавенкі

Пішу ў рэдакцыю з нагоды дзіўнага выпаду Мікалая Іванавіча Чаргінца, старшыні Саюза пісьменнікаў Беларусі, супраць вядомага пісьменніка і грамадскага дзеяча Васіля Якавенкі. “Народная Воля” ў сваіх публікацыях за 4 жніўня і за 5 верасня гэтага года пісала пра інцыдэнт, які варты асуджэння.

Што ж паслужыла прычынай жорсткага палітычнага абвінавачання на адрас В.Якавенкі, як, зрэшты, і У.Арлова, у тым, што яны *“откровенно прославляют фашизм и требуют назвать в Минске улицу именем Вильгельма Кубе, гауляйтера Беларуси в годы нацистской оккупации”*? Адказ на гэтае пытанне аднаму толькі Чаргінцу вядомы, і прыпісваць гэткі грэх таленавітым пісьменнікам, якія паслядоўна адстойваюць патрыятычныя і нацыянальныя пазіцыі ў літаратуры, мастацтве, у самім жыцці, па-мойму, проста блюзнерства

Між тым прайшло больш за 10 гадоў, як быў напісаны і выйшаў з друку раман-трылогія “Пакутны век”. У 2006 годзе ён быў перавыдадзены ў Мінску, а ў 2014 годзе выйшаў у Санкт-Пецярбургу ў перакладзе на рускую мову пад назвай «Надлом. Кручина вековая». Па гэтым творы праведзена больш за дзясятак публічных канферэнцый у розных бібліятэках і іншых дзяржаўных установах і клубах у Мінску, Санкт-Пецярбургу, Кіеве, у розных раёнах нашай краіны. Твор сабраў даволі значную прэсу, пра яго пісалі такія асобы, як Алег Лойка, Данііл Гранін, Аляксей Рагуля, Вячаслаў Нікіфараў, Лідзія Савік, Яўген Гучок… Раман даўно прыняты, прызнаны і высока ацэнены чытачамі.

Яшчэ раз здзіўляючыся ўчынку Чаргінца, выкажу тут некалькі асабістых думак пра гэты твор В.Якавенкі. Тым больш што я выказваў іх у свой час на чытацкіх канферэнцыях у Доме літаратара і ў Мінскім педагагічным універсітэце.

Твор Васіля Якавенкі «Пакутны век» – рэч прынцыповая і нечаканая фактам свайго ўзнікнення. У ім шмат чаго з таго, што раней было як бы і вядомым, але неакрэсленым альбо прыхаваным да часу. Толькі час гэты ўжо прабіў, і вось перад намі раман. У ім усё, што было пад сацыяльнай коўдрай, зусім аголенае. Сабранае ў адно, яно дужа б’е ў вочы і ўражвае. Мне здаецца, што да такіх твораў у нас пакуль не прывыклі ні чытачы, ні пісьменнікі. Літаратарам можа нават падацца, што раман напісаны «не па правілах».

Я ўважліва сачу за развіццём расійскай літаратуры. Мы ведаем, што расійская літаратура магутная. Але ж на сённяшні дзень, калі яна пачала пераймаць павевы заходняга постмадэрнізму, там мала чаго цікавага, і адзін раман Васіля Якавенкі «Пакутны век» у беларускай літаратуры мае большую вартасць, чым некаторыя кнігі расійскіх аўтараў, якія ў апошнія гады атрымалі літаратурныя ці дзяржаўныя прэміі.

У нашым атамізаваным грамадстве людзі робяцца адзін аднаму чужымі. І дзяржава як бы чужая. Можа, з яе і пачынаецца. І гэта ёсць у творы Якавенкі, дзе паказана, як грамадства раскалолася, страчваючы сваю моц і сілу.

Пісьменнік – чалавек, які ўмее ўлавіць агульнае, што хвалюе нацыю, і праз мастацкія вобразы і характары ставіць вострыя пытанні. У тым ліку – ці патрэбны «анахранізм», якім камусьці ўяўляецца нацыя, у эпоху «глабальнасці»? Але ж нацыя – гэта тое, што аб’ядноўвае і ўмацоўвае народ, што дае магчымасць развіцця. Гэта ўсяляк раскрываецца аўтарам і ненавязліва даводзіцца ўдумліваму чытачу.

Касмапаліты лічаць, што можна жыць без нацыі, і такія жывуць там, дзе асабліва камфортна, «уежна», выгадна. Толькі гэта заканчваецца трагедыяй, калі перад грамадствам паўстаюць выпрабаванні – вайна ці іншыя катаклізмы, у гэтым пераконваешся, чытаючы эпічны твор Васіля Якавенкі.

Аўтар сказаў важкае слова пра паяднанне – падзяленне тых ці іншых груп насельніцтва ў адной дзяржаве. Калі ў вялікім народзе жыве яшчэ і «малы» народ і ён па ўласнай ініцыятыве ці стане душы адасобліваецца ад вялікага ды яшчэ і спрабуе дратаваць ягоную культуру, як у нашым выпадку, выступаючы супраць беларускасці, то, зазначу з усёй пэўнасцю, у складанай або крызіснай гістарычнай сітуацыі яго пазіцыі, дзеянні робяцца вельмі і вельмі небяспечнымі.

А што думаецца, калі чытаеш пра немца – генеральнага камісара Беларусі Вільгельма Кубэ?! Сам па сабе няхай ён, можа, і добры чалавек, іншым разам паважліва ставіцца да тутэйшых, да жыцця пераможаных. Але ж калі такі чалавек становіцца часткай заганнай ці наогул злачыннай сістэмы, ён міжволі садзейнічае наканаванню зла і ўваходзіць у гісторыю як адмоўны персанаж, злачынца.

І апошняе. Спачатку складваецца ўражанне, што аўтар у кнізе адсутнічае, героі дзейнічаюць самі і як ім заўгодна. Але потым разумееш, што гэта не так, што аўтар мае і месца, і сваю пазіцыю, якую трэба шукаць за ўсёй будовай, сістэмай твора. Пазіцыя вабная тым, што ён моцна стаіць на грунце народа і нацыі.

Раман «Надлом» прымушае да роздуму, ён выклікае ў чытача багата неспакойных пачуццяў і думак. А што ж здарылася з Мікалаем Чаргінцом? Перакананы, што ён не чытаў раман-трылогію “Пакутны век” і, пэўна, чуў пра яго ад людзей не дужа сумленных. Але ж у любым выпадку ён не меў ніякіх падстаў абражаць Васіля Якавенку і Уладзіміра Арлова.

Эрнест ЯЛУГІН, пісьменнік.

РЕГІЁН

У Віцебску адкрываюцца курсы па гісторыі горада

Першыя заняткі адбудуцца ўжо на гэтым тыдні.

Курсы «Віцебск: рэальная і папулярная гісторыя роднага горада» пачынаюць працу напрыканцы верасня. Арганізатарамі праекта выступілі кафедра гісторыі Беларусі ўніверсітэта імя Машэрава, Віцебская абласная бібліятэка, клуб гістарычнай рэканструкцыі «Варгенторн» і абласны краязнаўчы музей.

Як паведамляюць арганізатары, заняткі будуць праводзіць супрацоўнікі педагагічнага ўніверсітэта, Нацыянальнай акадэміі навук, гісторыкі, музейныя работнікі.

Першыя заняткі пройдуць у чацвер 28 верасня ў 18.00 у Віцебскай бібліятэцы імя Леніна. Сустрэча будзе прысвечана тэме «Марк Шагал і Віцебск». Курсы па гісторыі роднага горада бясплатныя.

Васіль КОРЗУН.

ГІСТОРЫЯ БНР: 100 ГОД ТАМУ…

Паміж школай, тэатрам і палітыкай…

Верасень 1917 года быў адзначаны падзеямі, якія не маглі не паўплываць на далейшы ход станаўлення беларускай дзяржаўнасці. Большасць дзеячаў нашага нацыянальнага адраджэння добра разумела, што марыць пра свабодную і самастойную Беларусь немагчыма, калі не ўзмацніць намаганняў у тых сферах, дзе інтэлігенцыя ўваходзіць у шчыльны кантакт з простым народам. Безумоўна, прыярытэтнымі ў гэтым сэнсе тады лічыліся беларуская школа і беларускі тэатр.

1 верасня 1917 г. адчыніла свае дзверы навучальная ўстанова ў Слуцку, якая ў будучым павінна была стаць паўнавартаснай беларускай гімназіяй. Прыкметна, што гэтая падзея адбылася дакладна ў 300-ю гадавіну з таго часу, як князь Януш Радзівіл падпісаў грамату аб заснаванні ў гэтым старадаўнім беларускім горадзе кальвінісцкай школы. Гэтая школа менш як праз 20 гадоў стала гімназіяй, што яшчэ ў XVII стагоддзі займела неафіцыйную назву “Слуцкіх Афінаў”. Пазней для вучняў гімназіі былі зняты рэлігійныя абмежаванні, з пачатку 1830-х гадоў яна набыла цалкам свецкі статус. Адзін з выкладчыкаў гімназіі – матэматык Кастусь Гадыцкі-Цвірка (1880 – пасля 1931) – належаў да тых асоб, што пасля краху расійскай царскай улады стваралі беларускую школьную адукацыю не толькі на Случчыне, але і ў маштабах усёй Беларусі.

19 верасня 1917 года ў Магілёве сабраўся краёвы з’езд беларускіх настаўнікаў, на якім абмяркоўваліся далейшыя крокі ў развіцці школьніцтва на беларускай мове.

22 верасня вельмі цяжкую страту панёс новы беларускі тэатр, які яшчэ знаходзіўся на самым пачатку свайго развіцця. Памёр Ігнат Буйніцкі (1861–1917), які яшчэ ў 1910 годзе стварыў першую беларускую прафесійную тэатральную трупу, што практычна да пачатку Першай сусветнай вайны займела вялікую папулярнасць у народзе на тэрыторыі ўсёй Беларусі. Смерць Буйніцкага, аднак, ужо не адчувалася так востра: яшчэ раней, напрыканцы красавіка 1917 года, у Мінску пачало сваю дзейнасць Першае таварыства беларускай драмы і камедыі, якое ўзначаліў адзін з колішніх паплечнікаў “бацькі беларускага тэатра” – таленавіты рэжысёр і акцёр Фларыян Ждановіч (1884–1937). Спектаклі, што арганізоўваліся ў будынках Мінскага гарадскога тэатра і “Беларускай хаткі” (на тагачасным Захараўскім завулку), нягледзячы на ўмовы ваеннага часу, збіралі вялікую колькасць гледачоў. Не меншы энтузіязм выклікалі гастрольныя выступленні акцёраў у Асіповічах, Барысаве, Бабруйску, Жлобіне, Магілёве, Койданаве, Оршы, тым жа Слуцку…

Не заціхала ў верасні 1917-га і беларускае палітычнае жыццё. Асноўная інтрыга ў ім, на жаль, была закручана вакол дзейнасці кіраўніцтва Беларускай Сацыялістычнай Грамады (БСГ), якую крытыкавалі і злева, і справа. З аднаго боку, грамадоўцам удалося арганізаваць і правесці ў Маскве два значныя форумы: з’езд беларускіх бежанцаў (17 верасня) і першы з’езд беларускіх палітычных партый (24 верасня), на якім старшынстваваў будучы прэм’ер Беларускай Народнай Рэспублікі Аляксандр Цвікевіч (1883–1937). Народжаны ў Брэсце, Цвікевіч некалі скончыў Санкт-Пецярбургскі ўніверсітэт, стаў аўтарытэтным юрыстам. Падчас Першай сусветнай вайны знаходзіўся ў эвакуацыі і актыўна супрацоўнічаў з Тульскім камітэтам дапамогі ахвярам вайны. Пасля воляй лёсу апынуўся ў Маскве, дзе зрабіўся адным з заснавальнікаў Беларускай Народнай Грамады. Пазней ён браў чынны ўдзел у Першым Усебеларускім з’ездзе, пасля абвяшчэння Беларускай Народнай Рэспублікі стаў яе дыпламатычным прадстаўніком у Кіеве, Маскве, Берліне. У 1923 годзе быў прызначаны міністрам замежных спраў (у гэтай якасці прысутнічаў на Генуэзскай мірнай канферэнцыі) і кіраўніком урада БНР. Паверыў у абяцанні беларускіх бальшавікоў, адмовіўся ад сваёй пасады і пераехаў з Прагі ў Менск. Працаваў у Інстытуце беларускай культуры. Напісаў капітальную філасофскую працу, у якой грунтоўна раскрытыкаваў тэарэтыкаў і практыкаў “заходнерусізму” (1929, перавыдадзена ў 1993). У 1930 г. быў арыштаваны паводле цалкам сфальсіфікаваных абвінавачанняў, асуджаны і высланы ў расійскую Перм. У 1937 г. Аляксандр Цвікевіч зноў апынуўся за кратамі і стаў чарговай ахвярай бальшавіцкага планавага тэрору. Канчаткова ўлады БССР рэабілітавалі яго толькі ў 1989 годзе.

У верасні ж 1917 года ў шэрагах БСГ адбыўся вялікі раскол: каля 500 яе сяброў (у тым ліку А.Чарвякоў, І.Лагун, У.Скарынка, А.Усціловіч) выйшлі з яе шэрагаў і ўтварылі арыентаваную на бальшавікоў Беларускую сацыял-дэмакратычную партыю. Большасць гэтых людзей пазней падтрымалі стварэнне Беларускай Савецкай Рэспублікі, шмат хто заняў у ёй важныя пасады, але, нягледзячы на гэта, пазней падзялілі лёс Аляксандра Цвікевіча ды іншых стваральнікаў БНР.

За лініяй фронту, у Заходняй Беларусі і на Віленшчыне, група дзеячаў літоўскага адраджэння ў другой палове верасня 1917 г. актывізавала намаганні стварыць правобраз будучага дзяржаўнага кіраўніцтва у выглядзе Літоўскай Тарыбы, збольшага ігнаруючы інтарэсы карэнных насельнікаў гэтай самай тэрыторыі, беларусаў, яўрэяў і палякаў. Віленская беларуская газета “Гоман” у сваім нумары за 28 верасня выказала свой абгрунтаваны пратэст з гэтай нагоды, а 40 прадстаўнікоў беларускіх арганізацый падпісалі адпаведны мемарандум да акупацыйных улад, скіраваны на імя канцлера Германіі.

Гэтая ж праблема абмяркоўвалася на сходзе 203 прадстаўнікоў згаданых арганізацый, што адбыўся 30 верасня ў Вільні. У выніку было прынята рашэнне склікаць там жа адмысловую Беларускую канферэнцыю, дзе выпрацаваць асновы кансалідаванай беларускай палітыкі на тэрыторыях заходняй Меншчыны, Гродзеншчыны, Беласточчыны, Віленшчыны, Аўгустоўскага павета Сувалкаўскай губерні.

Лявон БАРШЧЭЎСКІ, кандыдат філалагічных навук.

СЕКРЕТЫ КРАСОТЫ

Екатерина ДОМАНЬКОВА: «Я люблю сосиски и картошку...»

Всемирно известная модель, основательница сайта о здоровом образе жизни белоруска Екатерина Доманькова поделилась своими секретами красоты.

«С детства не люблю овощи!»

Вот как выглядит примерный рацион модели и матери двух детей, фигурой которой любуется весь мир.

«Завтрак: гречневая каша с обжаренным луком и зеленью / глазунья / картофельная оладья / тост с авокадо / овсяная каша / творог с сухофруктами / сырники, – *рассказывает знаменитая модель*. – В последнее время творог появился в моем рационе, хотя более двух лет я совсем не употребляла молочные продукты. Всегда прислушиваюсь к своему организму – если просит что-то невредное, всегда угощаю!

Второй завтрак: фрукт (как правило, слива или банан, потому что люблю больше остальных) / немного орехов.

Обед: суп (очень люблю русские супы: борщ, щи, куриный – и крем-супы, особенно тыквенный) с темным хлебом / зеленый салат / паста. Несколько раз в месяц я могу съесть пиццу. Не вижу в этом ничего плохого, если в этот же прием пищи не включать еще пару «сытных» блюд.

Ужин: белок (курица или рыба) с салатом. Как большой любитель картофеля, нередко отвариваю его на гарнир.

С детства не люблю овощи. Ем зелень каждый день, но в очень небольших количествах. Брокколи, цветная капуста, кабачки – далеко не лучшие мои друзья. Огурцы, помидоры, авокадо, зеленые салаты – с ними видимся гораздо чаще.

Я люблю сосиски. Да, это ужасно. Ограждала себя от этого врага на очень долгое время, но сейчас снова периодически их покупаю (горе мне!).

Люблю картошку в любом виде (конечно, это неиссякаемый источник шуток для моих небелорусских друзей) и ем ее достаточно часто: 2–3 раза в неделю. Пюре – мой любимый гарнир к зеленому микс-салату.

Еще отмечу, что я почти не ем мяса – попросту не люблю. Сахар употребляю только в первой половине дня. Мука (паста, хлеб) на обед с удовольствием – на ужин в случае, если мало ела днем.

Возможно, мои более чем обычные пищевые привычки – следствие того, что я не люблю готовить. Тратить на кухонные дела хотя бы час в день – совсем не моя история. Я предпочитаю поскорее снять фартук: отправить что-то белковое в духовку и максимально быстро управиться с салатом. Конечно, муза иногда приходит, но она еще ни разу не сделала исключения и не заглянула, когда мне было необходимо приготовить детский обед или семейный ужин. В общем, готовлю потому, что надо, а не потому, что хочется.

В поездках никогда не запрещаю себе есть на завтрак сладкую выпечку (представляете, в отпуске я пару раз съела багет со сливочным маслом и нутеллой!). Но, находясь дома, покупаю ее крайне редко.

Если я вернулась в Россию после долгого пребывания в Европе, то с большой вероятностью закажу в ресторане оливье, а не настрогаю миску, которую за три дня не съешь.

Если мне захотелось съесть на обед бургер, то я с удовольствием это сделаю. Но это будет единственное, что я съем».

«Настоящее чудо для организма – баня!»

Екатерина Доманькова говорит, что старается придерживаться вот такой системы по уходу за собой.

«1.Ходить на массаж раз в неделю. На практике получается раза два в месяц. Записываюсь на два часа, чтобы успеть сделать скраб/обертывание и массаж. Никогда не делаю обертывания с целью похудения. Только для детоксификации, увлажнения и поддержания кожи в тонусе.

2.В душе использую щетку с жесткой щетиной и массажными элементами Mio Skincare для зоны бедер, задней и передней поверхностей ног, живота и боков несколько раз в неделю. Это отличный метод для усиления кровообращения и борьба с целлюлитом.

3.На ночь наношу облепиховое масло Weleda или Bio-Oil, люблю крем Thalion Soin Multi-action Fermente (подтягивающий на основе водорослей).

4.Баня! Для меня этот ритуал лучше любого СПА. Я банщик со стажем, не боюсь можжевеловых веников, ледяной купели, обтираний замороженным отваром из трав. После правильной бани кожа светится изнутри! Многие пытаются добиться этого эффекта, покупая дорогие кремы или записываясь на модные процедуры. А самое настоящее чудо для организма – это старая добрая баня.

Кстати, в баню я ходила и когда кормила дочек – молока становилось еще больше.

5.Если необходимо прийти в форму, как, например, было после моих вторых родов – обращаюсь к аппаратным процедурам.

Конечно, все это помогает поддерживать кожу в хорошем состоянии, но самым главным «секретом» является комплексность подхода. Обязательно необходимо заниматься спортом и придерживаться определенной системы питания, исключающей систематическое употребление вредных продуктов».

Даша ПАВЛОВСКАЯ.

ДЛЯ ВЯСЁЛАЙ КАМПАНІІ

Лясная песня

Словы А.Русака.
Музыка Ул.Алоўнікава.

Ой, бярозы ды сосны –
Партызанскія сёстры,
Ой, шумлівы ты,
лес малады!
Толькі сэрцам пачую
Тваю песню лясную
І успомню былыя гады.

Ды успомню пажары,
І варожыя хмары,
І завеі халодных вятроў,
І слату, і нягоды,
І начныя паходы,
І агні партызанскіх
кастроў.

Край любімы мой, родны,
Ты навекі свабодны,
За цябе я на бітву хадзіў,
Каб ніколі, ніколі
Ты не быў у няволі,
Каб прыгожымі кветкамі цвіў.

Адышлі тыя годы,
Адгрымелі паходы,
Толькі пушча
за полем шуміць.
Ой, бярозы ды сосны –
Партызанскія сёстры,
Вас ніколі
ў жыцці не забыць!..

НЕСТАНДАРТ

Мінчанін прабяжыць 500 кіламетраў за 5 дзён у гонар Скарыны

Амбасадар школы бегу “IRUN” і праекта “500 год” Тарас Цялькоўскі прабяжыць унікальны для Беларусі ўльтрамарафон. За 5 дзён ён адолее дыстанцыю ў 500 кіламетраў – па 100 у дзень. SkarynaRun прысвечаны 500-годдзю Бібліі Францыска Скарыны.

Забег пройдзе ў Мінску на трасе веласцежкі з 26 па 30 верасня.

Тарас Цялькоўскі – былы член юніёрскай зборнай па лёгкай атлетыцы, шматразовы пераможца чэмпіянату Беларусі, удзельнік чэмпіянату Еўропы па кросе. Акрамя таго, ён скончыў Біблійную семінарыю ў Лондане. Атлет упэўнены, што з’яўленне даступнай Бібліі на зразумелай мове прывяло да Залатога веку ў гісторыі краіны, а сама Кніга не згубіла актуальнасці і ў наш час. Паводле яго слоў, ён бяжыць, каб вярнуць Біблію ў рукі беларусаў.

Падчас забегу будзе ладзіцца анлайн-трансляцыя. Далучыцца ў любы час і прабегчы частку дыстанцыі з мінчанінам зможа любы жадаючы.

Вера ВІР.

ПОДИУМ

Александра ЧИЧИКОВА: «Девушка на коляске ничем не ограничена»

В этом году на международном конкурсе «Мисс мира на инвалидной коляске 2017» Беларусь представит минчанка Александра ЧИЧИКОВА. Финал состоится 7 октября в Варшаве. Для участия в престижном конкурсе в Польшу приедут 24 девушки. «Народная Воля» пожелала Александре удачи, а также задала несколько вопросов.

– У меня сейчас на счету буквально каждая минута, – *говорит участница из Беларуси.* – Подготовка, сбор вещей, компоновка нарядов на каждый день… Одним словом, большая нагрузка.

– Для участия в конкурсе есть особые критерии?

– Есть вещи, которые нужно обязательно привезти: национальное и вечернее платья. Конечно, красиво нужно выглядеть каждый день, так как практически постоянно мы будем находиться под вниманием фотографов, журналистов.

С костюмами мне, кстати, очень помогла Светлана Кузнецова (победительница конкурса «Миссис Земной шар – 2017»). А пошивом платьев занималась наша дизайнер Екатерина Тикота.

– Кроме подготовки к конкурсу у вас еще постоянная работа, учеба…

– В ноябре начнется сессия, поэтому параллельно я готовлюсь и к ней.

Я учусь в Педагогическом университете имени Максима Танка на психолога и социального педагога.

– Собираетесь работать по профессии?

– В дальнейшем хочу помогать людям, которые оказались в непростых ситуациях: им пришлось столкнуться с диагнозами, изменившими жизнь. Человеку приходится привыкать к «новому» себе – нужно учиться жить заново. Получив образование практического психолога, планирую применять полученные знания в этой сфере.

Я хотела стать логопедом, чтобы учить правильному произношению взрослых и детей. Но на медико-экспертной комиссии сказали, что данная профессия не входит в список разрешенных для людей с первой группой инвалидности по заболеваниям опорно-двигательного аппарата.

Я могла выбрать работу бухгалтера, экономиста, лингвиста и психолога. Из этого списка выбрала занятие, которое больше по душе.

– А как вы узнали о конкурсе «Мисс мира»?

– Информация случайно попалась на глаза в новостной ленте «Фейсбука». Меня это заинтересовало. Ознакомилась с правилами, решила попробовать.

Для меня этот конкурс – возможность не только выступить за свою страну на международном уровне, но и представить интересы людей, которые передвигаются на инвалидных колясках. Чтобы окружающие понимали: девушка на коляске ничем не ограничена. Она также может полноценно жить, иметь семью, рожать детей, учиться…

Поэтому участие в конкурсе – хороший шанс разрушить стереотипы, которые есть в нашем обществе. Но независимо от результата в Польше я и дальше буду привлекать внимание к проблемам людей с инвалидностью.

Даже если человек на коляске, он может быть красив, силен и тверд духом.

– Александра, а что произошло с вами?

– Во время строительства нашего дома я выпала из окна третьего этажа. Ничего сверхинтересного в этом нет – обычная история. Случившееся я не считаю трагедий.

Я не думаю о том, как все сложилась бы, не будь этого падения. Сегодня я получаю удовольствие от жизни: она насыщенная, классная, со мной рядом родные и близкие, которые меня поддерживают.

Более шести месяцев я была прикована к кровати, но, несмотря на это, готовилась к поступлению в университет, много читала, собирала информацию и так далее. Даже если нет возможности выйти на улицу, можно заниматься саморазвитием и в домашних условиях.

Поверьте мне, всегда найдутся люди, которые помогут выйти из дома и даже станут друзьями. Все зависит от того, как ты поставишь себя перед этими людьми: «я самый несчастный, поэтому занимайтесь мной» либо «я ставлю цель и буду к ней идти».

Роман ВАСЮКОВИЧ.

КІНАСЕАНС

«Форэст Гамп» па-беларуску сабраў поўныя залы

Днямі ў кінатэатры «Москва» адбыліся тры паказы вядомай стужкі ў перакладзе на беларускую мову, кожны з якіх сабраў поўную залу.

За гэтыя дні кінастужку паглядзелі каля 2000 чалавек.

Нагадаем, што «Форэст Гамп» стаў пятай карцінай праекта “Беларускія ўік-энды”. Раней на беларускай мове ўжо адбыліся паказы мультфільмаў «Таямніца Келз» і «Маленькі Прынц», а таксама фільмаў «Кніга Ілая» і «Пакуль ногі носяць».

Паводле традыцыі, арганізатары выбіралі фільм для перакладу і паказу, імкнучыся да таго, каб карціна не проста была цікавай для аўдыторыі і мела поспех сярод гледачоў, але і несла ў сабе важны з пункту гледжання агульначалавечых каштоўнасцяў пасыл. Гісторыя Форэста Гампа – прыклад таго, што нават самы непадыходзячы на ролю героя чалавек можа не толькі заслужыць свой уласны хэпі-энд, але і змяніць да лепшага жыццё многіх іншых.

«Апошнім часам беларуская мова ператвараецца з трэнду ў паўнапраўную частку нашага паўсядзённага жыцця, – заўважае Вячаслаў Смірноў, начальнік аддзела карпаратыўных камунікацый velcom. – *Тое, што яна пачынае гучаць з вялікіх экранаў, – гістарычная падзея. Бо культура займае асаблівае месца ў жыцці кожнай нацыі: яна не толькі забаўляе або навучае, але і аб’ядноўвае грамадства вакол тых ці іншых значных ідэй і каштоўнасцяў. Вялікі гонар для кампаніі velcom не проста быць сведкамі падзей, якія адбываюцца, але і актыўна ўдзельнічаць у іх».*

Арганізатары плануюць працягваць сумесную працу над праектам «Беларускія ўік-энды» і далей: водгукі гледачоў і распраданыя квіткі красамоўна сведчаць пра тое, што жыхары Беларусі рады глядзець сусветнае кіно на роднай мове.

З ПЕРШЫХ ВУСНАЎ

Віктар ШАРШУКОЎ:
«Сабака брэша – караван ідзе»

*Галоўны трэнер мужчынскай зборнай Беларусі па цяжкай атлетыцы **Віктар Шаршукоў** распавёў “Народнай Волі” пра закулісныя гульні і пра тое, ці паедзе нацыянальная каманда на чэмпіянат свету, які пройдзе напрыканцы лістапада – на пачатку снежня ў ЗША.*

Не так даўно ў СМІ з’явілася “сенсацыйная” навіна: *“зборная Беларусі і яшчэ 8 каманд (у тым ліку Кітая і Расіі), верагодна, будуць адхілены ад удзелу ў чэмпіянаце свету 2017 года”*. Прычына – шматразовыя допінгавыя парушэнні на Алімпійскіх гульнях.

Паведамлялася, што створаная спецыяльная камісія для ўнясення прапановы ў Выканаўчы камітэт Міжнароднай федэрацыі цяжкай атлетыкі наконт таго, як змагацца з камандамі дзевяці краін, якія мелі ад трох да дзесяці станоўчых вынікаў пры паўторным тэсціраванні на допінг у Пекіне ў 2008-м і ў Лондане ў 2012-м, збярэцца ў выхадныя ў Будапешце.

Справаздача камісіі, маўляў, будзе прадстаўлена на пасяджэнні Выканаўчага камітэта Міжнароднай федэрацыі цяжкай атлетыкі ў Бухарэсце 30 верасня і 1 кастрычніка.

– Паведамленні аб тым, што нашу зборную могуць дыскваліфікаваць, інакш як інфармацыйным укідам назваць і не магу, – кажа Віктар Яўгенавіч. – Наколькі мне вядома, спачатку гэтыя неправераныя звесткі з’явіліся ў расійскіх інтэрнэт-выданнях, а затым і нашы падхапілі “скандал”. Я разумею, адкуль ногі растуць, але бяздоказна не хачу называць канкрэтныя прозвішчы і ўстановы. Скажу толькі, што тут больш пад расійскіх спартсменам яму капалі, а мы ў гэтай сітуацыі пайшлі “прычэпам”.

– Размова ішла не толькі пра расіян, а пра дзевяць зборных, да якіх быццам бы маглі ўжыць санкцыі…

– На сённяшні дзень ні ў адной з вышэйзгаданых каманд няма ніякіх дакументаў, што да нас маюцца прэтэнзіі. Больш за тое – ёсць ліст Сусветнай федэрацыі цяжкай атлетыкі, што зборная Беларусі можа спакойна рыхтавацца да чэмпіянату свету. І прэзідэнт Міжнароднага алімпійскага камітэта Томас Бах заявіў, што ніхто не збіраецца дыскваліфікаваць цяжкую атлетыку. Таму вэрхал узнялі, і на гэтым усё скончылася.

Але, як кажуць, сабака брэша – караван ідзе. Зараз мы па сваім плане рыхтуемся да чэмпіянату свету. Разлічваем на добрае агульнакаманднае месца.

– Вы ўжо вызначыліся з тымі, хто паедзе на чэмпіянат?

– На першынстве не будуць разыгрываць алімпійскія ліцэнзіі, а таму стаўка – на моладзь. Вядучыя спартсмены адпачнуць. Медальных задач на першынство мы не ставім. Галоўнае для нас – падрыхтоўка да Алімпіяды-2020 у Токіа.

– Сярэбраны прызёр Гульняў-2016 Валерый Стральцоў таксама не будзе браць удзел?

– Не, бо толькі-толькі залячыў пасляалімпійскія траўмы. Зрабілі МРТ – быццам бы ўсё нармальна. Пакуль трэніруецца, уваходзіць у форму пасля курса рэабілітацыі. А змагацца за алімпійскую ліцэнзію пачне ўжо ў наступным годзе.

– Дарэчы, прызёр Алімпіяды да гэтага часу не вырашыў сваё кватэрнае пытанне?

– Ведаю, што праблема ў хуткім часе павінна вырашыцца.

– Алімпійскі чэмпіён 2008 года Андрэй Арамнаў не так даўно заявіў, што таксама мае планы вярнуцца ў зборную. Ёсць такая верагоднасць?

– Я з Андрэем пастаянна падтрымліваю сувязь, ён мне тэлефануе. І не бачу ніякіх перашкод для яго вяртання ў вялікі спорт. Арамнаў выйграў першынство Мінскай вобласці. Калі пакажа добрыя вынікі на рэспубліканскіх спаборніцтвах, то чаму б і не? Але, шчыра кажучы, сёння ён не ў самай лепшай форме. Я прапанаваў Андрэю выступіць на чэмпіянаце Беларусі, але ён і сам кажа, што пакуль не гатовы да гэтага.

– Калі вярнуцца да скандалу вакол магчымай дыскваліфікацыі зборнай… Дзеля чаго гэта было зроблена?

– Закулісныя гульні ў спорце сталі нормай. Уяўляеце, я сваю сумку з экіпіроўкай перад вылетам на Алімпіяду-2016 сабраў толькі за некалькі гадзін да вылету, таму што да апошняга не ведалі, ці паляцім увогуле. Вось і сёння да нас у чарговы раз наведаліся прадстаўнікі Сусветнага антыдопінгавага агенцтва. Яны нас “вельмі любяць”, а таму ў госці наведваюцца рэгулярна. І мы ўжо прызвычаіліся.

– У камандзе ўзмоцнены допінгавы кантроль?

– Кантроль супержорсткі!

– У такім выпадку ёсць надзея, што больш пра допінгавыя скандалы з удзелам беларускіх атлетаў мы не пачуем…

Алесь СІВЫ.

ЧАСТНАЯ ЖИЗНЬ

Виктория Азаренко приучает сына к теннису

На днях известная теннисистка Виктория Азаренко выложила на своей странице в «Инстаграме» фотографию с сыном. «У Лео есть своя ракетка. Лео ее уже попробовал на вкус – ему понравилось», – подписала спортсменка снимок.

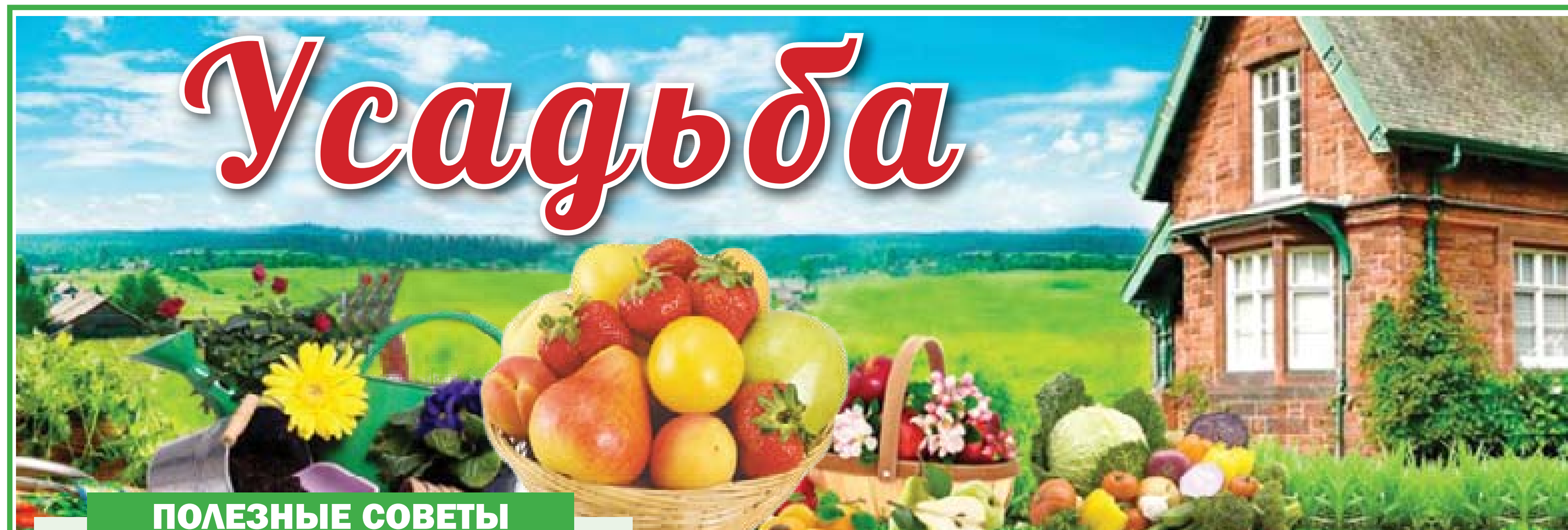
Стоит заметить, что если раньше фотографии с сыном в социальных сетях выкладывала только сама Виктория, то сейчас это стал делать и отец ребенка Билли Маккиг.

«Билли всегда вел скромный образ жизни и не выставлял свою жизнь напоказ в этих наших «твиттерах» и «инстаграмах», – заметили блогеры by.tribuna.com. – *Но теперь все резко изменилось. Маккиг открыл доступ к своей странице в «Фэйсбуке». На аватарке Билли с сыном, а обложкой для странички послужила фотка, на которой папа держит Лео на руках и смотрит на уимблдонский корт».*

В «Инстаграме» Билли Маккига выложены и другие фотографии с сыном. Одна из последних собрала немало комментариев, один из которых такой: *«Милые фотографии! Надеюсь, что вы и мама Лео сможете в конечном итоге найти взаимопонимание, которое во главу угла ставит интересы Лео! Жесткие компромиссы должны быть сделаны обеими сторонами, но в конце концов все будет хорошо для вас двоих и, самое главное, для Лео».*

Первое заседание по делу об опеке над Лео Азаренко-Маккиг назначено на 12 октября. Как уже сообщала «Народная Воля», суд города Лос-Анджелеса (штат Калифорния) запретил Виктории Азаренко вывозить ребенка за пределы города до окончания судебных слушаний. Бывшая пара вроде как договорилась о равноправном соглашении – 50/50. Но спор об опеке только начался. Виктория Азаренко обратилась к лучшим адвокатам в области семейного права.

Полина ПЛАТОНОВА.

ПОЛЕЗНЫЕ СОВЕТЫ

Сушим яблоки

Для сушки наиболее пригодны яблоки кисло-сладкого нетерпкого вкуса, с неводянистой мякотью, белого или светло-желтого цвета (Антоновка обыкновенная, Коричное, Папировка, Пепин шафранный и др.). Сладкие яблоки в сушеном виде плохо развариваются и безвкусны.

Яблоки сортируют по размеру, удаляют больные, моют, вырезают сердцевину и загнившие места. Мелкие плоды разрезают на половинки или четыре части или сушат целиком. Средние и крупные яблоки нарезают дольками или кружочками толщиной 5–7 сантиметров. Можно очистить кожицу.

Чтобы яблокии не темнели, рекомендуется выдержать нарезанные кусочки, дольки в 1–1,5%-ном растворе поваренной соли 2–3 минуты. Затем их подвяливают на воздухе (на солнце) или в сушилке, духовом шкафу, русской печи.

Сушку яблок следует проводить при 80–85°С. В конце сушки, когда яблоки потеряют 2/3 влаги, температуру снижают до 50–60°С, чтобы дольки не подгорели. Продолжительность сушки 4–6 часов. Высушенные яблоки охлаждают на ситах.

Если специального сушильного шкафа нет, сушку можно провести либо комбинированным способом (на солнце и в печке), либо в печке, духовке, на плите. Сушка в духовке или русской печи дает хороший выход сухофруктов – до 30–35 кг на 100 кг свежего сырья. Надо помнить, что при таком способе сушки нельзя использовать металлические противни.

Чтобы избежать запаривания продукции, дверцу печи или духовки не следует закрывать плотно – по мере сушки ее надо постепенно закрывать. Важно следить за температурой, так как сушка проводится последовательно в три фазы: первая – 45–50°С (подвяливание); вторая – 70°С (удаление основной массы воды); третья – 80°С (доведение влажности продукта до 20–25% и стерилизация его). Воздух в конце сушки не должен быть слишком сухим, его относительная влажность должна быть несколько выше, чем в начальный период сушки.

АЗБУКА ЦВЕТОВОДА

Гладиолусы отцвели…

Когда надо убирать гладиолусы и как правильно хранить клубнелуковицы?

Регина СТЕПАНЮК.

г.Калинковичи.

Гладиолусы выкапывают в конце сентября – начале октября, до наступления сильных заморозков. Необходимость выкопки растений на зиму обусловлена тем, что клубнелуковицы погибают при промерзании почвы. Ранние сорта выкапывают раньше, чем поздние. Сразу после выкопки обрезают стебли над новой (замещающей) клубнелуковицей и большие корни. Выкопанные клубнелуковицы подсушивают в сухом (с температурой 25–30°С), хорошо проветриваемом помещении в течение 10–15 дней или сушат подогретым до 35–40°С воздухом 4–5 дней.

В целом сушат клубнелуковицы 4–5 недель. После просушки клубнелуковицы очищают от земли, отделяют корни и остатки старых клубнелуковиц от новых и от детки (клубнепочки). Затем клубнелуковицы вновь сушат еще 20–30 дней (до середины ноября) при 20–22°С, сортируют, поврежденные отделяют от здоровых и уничтожают, предназначенные для хранения складывают в ящики или мешочки из марли и переносят в место хранения.

Хранят клубнелуковицы в сухом (влажность воздуха не должна превышать 60–70%) и прохладном (4–8°С) помещении. Ежемесячно их нужно просматривать и удалять больные экземпляры.

За период хранения может погибнуть до 40% посадочного материала гладиолусов. Основная причина – болезни клубнелуковиц, вызываемые различными патогенными микроорганизмами.

Защитить клубнелуковицы гладиолусов от болезней в период хранения можно, избегая перепада температуры и повышенной влажности. Необходимы также постоянный осмотр и отбраковка пораженных экземпляров клубнелуковиц. Использовать против болезней химические препараты в домашних условиях не рекомендуется. При сильном развитии пенициллезной и бактериальной гнили пораженный материал можно подержать 10–15 минут в растворе марганцовокислого калия и затем тщательно просушить.

Во избежание развития болезней гладиолусы обычно не выращивают на одном месте чаще, чем один раз в 5–6 лет.

КУЛИНАРНЫЕ РЕЦЕПТЫ

Томатный соус

Его готовят из протертых помидоров. Массу уваривают в два раза, добавляя по рецептуре сахар и соль. Необходимые пряности кладут размолотыми или целыми в марлевом мешочке, помещая в кипящую массу. После уваривания его вынимают и в массу добавляют уксусную кислоту. Горячий соус разливают в нагретые банки или бутылки и прогревают, выдерживая в кипящей воде: полулитровые – 3–5, литровые – 8–9 минут.

На 1 кг соуса расходуется: протертой томатной массы – 2,3 кг, сахара – 140 г, поваренной соли – 25 г, уксусной эссенции – 7,5 г, растертого чеснока – два-три зубка, черного горького перца и гвоздики – 3–4 шт. и 2–3 г молотой корицы.

Томатный сок

Нужны хорошо вызревшие помидоры. После удаления мятых, очистки от плодоножек и мойки плоды режут, кладут в эмалированную кастрюлю и, помешивая, кипятят 5–10 минут. Горячими протирают через дуршлаг или мелкое сито. Отверстия в сите должны быть такого размера, чтобы задерживались кожица и семена. Сок снова нагревают. При желании на 1 л сока добавляют 10 г столовой соли и одну-две таблетки аскорбиновой кислоты (по 0,5 г) в качестве антиокислителя. При слабом кипении выдерживают банки: полулитровые – 3–5 мин., литровые – 8–9, трехлитровые – 12–15 минут. Можно получать сок на специальной машинке или пользоваться конусной насадкой №5 к мясорубке. Расход помидоров на 1 л сока – 1,1–1,2 килограмма.

«Шахцёр» вярнуў лідарства

Прайшлі матчы 23-га тура чэмпіянату Беларусі па футболе.

Вось іх вынікі: “Гомель” – “Днепр” (Магілёў) – 0:0, “Дынама” (Брэст) – “Дынама” (Мінск) – 1:0, БАТЭ (Барысаў) – “Слуцк” – 6:0, “Шахцёр” (Салігорск) – “Іслач” (Мінскі раён) – 4:0, “Славія” (Мазыр) – “Крумкачы” (Мінск) – 3:1, “Мінск” – “Віцебск” – 0:0, “Гарадзея” – “Нафтан” (Наваполацк) – 2:0, “Нёман” (Гродна) – “Тарпеда-БелАЗ” (Жодзіна) – 0:1.

Турнірнае становішча

Каманды	Гульні	Выйгрышы	Нічыі	Паражэнні	Мячы	Ачкі
Шахцёр	23	16	5	2	39–13	53
Дынама (Мн)	23	17	1	5	33–12	52
БАТЭ	23	16	3	4	44–11	51
Тарпеда-БелАЗ	23	10	8	5	32–18	38
Слуцк	23	10	7	6	23–23	37
Віцебск	23	10	6	7	26–23	36
Нёман	23	10	6	7	30–23	36
Дынама (Бр)	23	9	7	7	33–23	34
Гарадзея	23	7	10	6	26–25	31
Гомель	23	6	7	10	18–20	25
Днепр	22	5	6	11	19–34	21
Крумкачы	23	4	8	11	21–36	20
Славія	23	4	7	12	21–37	19
Мінск	23	3	10	10	13–29	19
Іслач	22	4	3	15	14–37	8
Нафтан	23	3	4	16	11–39	8

P.S. *У табліцы не ўлічаны матч тура “Іслач” (Мінскі раён) – БАТЭ (Барысаў), які адбыўся ўчора вечарам.*

Узаемадапамога

Дапамагу шматдзетным, маламаёмным абуткам, адзеннем і іншым чынам. **Тэл. 8-029-191-11-87 (Velcom).**

Адрас рэдакцыі: 220030 Мінск, вул.Энгельса, 34а. Прыёмная: тэл./факс (017) 328-68-71. Рэкламны аддзел (017) 328-66-09.

nvonlineinfo@gmail.com http://www.nv-online.info

Падпісныя індэксы:

63222 – для індывідуальных падпісчыкаў,
632222 – для прадпрыемстваў і арганізацый.

Заснавальнік і галоўны рэдактар Іосіф Паўлавіч СЯРЭДЗІЧ

Паколькі ў рэдакцыі няма магчымасці рэцэнзаваць і вяртаць нявыкарыстаныя матэрыялы, яна пакідае права ўступаць у перапіску за сабой. За інфармацыю, размешчаную ў рэкламных аб'явах, рэдакцыя не адказвае. Могуць друкавацца матэрыялы, у якіх пазіцыя аўтараў не падзяляецца газетай. Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі сродку масавай інфармацыі №947 ад 6 студзеня 2010 г. выдадзена Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь (пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі №224 ад 6 сакавіка 2000 г.). Надрукавана ў друкарні дзяржаўнага прадпрыемства «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП №02330/106 ад 30.04.2004. Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Падпісана ў друк 25.09.2017 у 17.00. Аб'ём 4 друк. аркушы. Тыраж 24 015 экз. Заказ № 3277.